

Conselleria de Cultura, Educació i Esport

DECRET 126/2004, de 30 de juliol, del Consell de la Generalitat, pel qual es declara Bé d'Interès Cultural la Vila d'Alzira, amb la categoria de conjunt històric, i l'església de Santa Caterina d'Alzira, amb la categoria de monument.. [2004/X8211]

L'article 31.5 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana estableix la competència exclusiva de la comunitat autònoma en matèria de patrimoni històric, artístic, monumental, arqueològic i científic. Així mateix, l'article 26.2 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià disposa que la declaració d'un Bé d'Interès Cultural es farà per mitjà de decret del Consell de la Generalitat, a proposta de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport. Tot això sense perjudi de les competències que l'art. 6 de la Llei 16/1985, de 25 de juny, del Patrimoni Històric Espanyol, reserva a l'administració general de l'Estat.

Mitjançant una resolució de l'1 de desembre de 1977 de la Direcció General de Belles Arts, Arxius i Museus del Ministeri d'Educació i Ciència, es va acordar donar per incoat l'expedient per a la declaració de Bé d'Interès Cultural del conjunt històric de la vila d'Alzira (València).

L'expedient en qüestió va ser remès per a la seua tramitació a la Generalitat segons el que disposa el Reial Decret 3.066/1983, de 13 d'octubre, sobre traspàs de funcions i servicis de l'Estat a la Generalitat en matèria de cultura, i en concret, a la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, d'acord amb el que preceptua el Decret 171/1983, de 29 de desembre, del president de la Generalitat.

Mitjançant una resolució de 14 d'octubre de 2003 de la Direcció General de Política Lingüística i Patrimoni Cultural Valencià de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, es va acordar incoar l'expedient de declaració de Bé d'Interès Cultural, amb la categoria de Monument, a favor de l'església de Santa Caterina d'Alzira; al mateix temps, es procedia a continuar l'expedient relatiu al conjunt històric d'acord amb les disposicions vigents i s'obria un període d'informació pública. La dita resolució, amb els seus annexos, a més, va ser exposada al tauler d'anuncis de l'Ajuntament d'Alzira.

En la tramitació de l'expedient, i de conformitat amb el que estableix l'apartat quint de l'article 27 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, s'han demanat els informes favorables del Consell Valencià de Cultura i de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Carles.

En compliment del que disposa l'apartat sext de l'esmentat article, han sigut igualment observats els tràmits preceptius d'informació pública i audiència a l'Ajuntament d'Alzira.

En virtut del que exposa i d'acord amb el que estableix la normativa a què es fa referència, a proposta del conseller de Cultura, Educació i Esport, i amb la deliberació prèvia del Consell de la Generalitat en la seua reunió del dia 30 de juliol de 2004,

DECRETE

Article 1

Declarar Bé d'Interès Cultural la Vila d'Alzira, amb la categoria de conjunt històric, i l'església de Santa Caterina d'Alzira, amb la categoria de monument.

Article 2

Les àrees afectades per la declaració d'estos Béns d'Interès Cultural queden definides en els annexos que s'adjunten i que formen part del present decret. La documentació complementària consta al seu expedient corresponent.

Conselleria de Cultura, Educación y Deporte

DECRETO 126/2004, de 30 de julio, del Consell de la Generalitat, por el que se declara Bien de Interés Cultural la Vila de Alzira, con la categoría de conjunto histórico, y la Iglesia de Santa Catalina de Alzira, con la categoría de monumento. [2004/X8211]

El artículo 31.5 del Estatuto de Autonomía de la Comunidad Valenciana, establece la competencia exclusiva de la Comunidad Autónoma en materia de patrimonio histórico, artístico, monumental, arqueológico y científico. Asimismo, el artículo 26.2 de Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano dispone que la declaración de un Bien de Interés Cultural se hará mediante Decreto del Consell de la Generalitat, a propuesta de la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte. Todo ello sin perjuicio de las competencias que el art. 6 de la Ley 16/1985, de 25 de junio del Patrimonio Histórico Español reserva a la administración General del Estado.

Mediante resolución de 1 de diciembre de 1977, la Dirección General de Bellas Artes, Archivos y Museos del Ministerio de Educación y Ciencia, se acordó tener por incoado expediente para la declaración de Bien de Interés Cultural del Conjunto Histórico de la Vila de Alzira (Valencia).

El expediente en cuestión fue remitido para su tramitación a la Generalitat según lo dispuesto en el Real Decreto 3.066/1983, de 13 de octubre, sobre traspaso de funciones y servicios del Estado a la Generalitat en materia de cultura, y en concreto, a la Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia, con arreglo a lo preceptuado en el Decreto 171/1983, de 29 de diciembre, del Presidente de la Generalitat.

Mediante resolución de 14 de octubre de 2003 de la Dirección General de Política Lingüística y Patrimonio Cultural Valenciano de la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte, se acordó incoar expediente de declaración de Bien de Interés Cultural, con la categoría de Monumento, a favor de la Iglesia de Santa Catalina de Alzira; al tiempo que se procedía a continuar el expediente relativo al Conjunto Histórico de acuerdo con las disposiciones vigentes y se abría un periodo de información pública. Dicha resolución, con sus anexos, además, fue expuesta en el tablón de anuncios del Ayuntamiento de Alzira.

En la tramitación del expediente, y de conformidad con lo establecido en el apartado quinto del artículo 27 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, se han recabado los informes favorables del Consell Valencià de Cultura y de la Real Academia de Bellas Artes de San Carlos.

En cumplimiento de lo dispuesto en el apartado sexto del citado artículo, han sido igualmente observados los trámites preceptivos de información pública y audiencia al Ayuntamiento de Alzira.

En virtud de lo expuesto y de acuerdo con lo establecido en la normativa referenciada, a propuesta del conseller de Cultura, Educación y Deporte, y previa deliberación del Consell de la Generalitat en su reunión del día 30 de julio de 2004,

DECRETO

Artículo 1

Declarar Bien de Interés Cultural la Vila de Alzira, con la categoría de conjunto histórico, y la Iglesia de Santa Catalina de Alzira, con la categoría de monumento.

Artículo 2

Las áreas afectadas por la declaración de estos Bienes de Interés Cultural quedan definidas en los anexos que se adjuntan y que forman parte del presente decreto. La documentación complementaria obra en el expediente de su razón.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera

Inscriure, de conformitat amb el que disposa l'art. 29.1 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, l'església de Santa Caterina i el conjunt històric d'Alzira en la secció primera de l'Inventari General del Patrimoni Cultural Valencià.

Segona

En virtut del que estableix l'article 28.2.e) de la Llei 4/1998, d'11 de juny, de Patrimoni Cultural Valencià, els Béns de Rellevància Local mencionats en l'annex III del present decret, hauran de ser inscrits en la secció segona de l'Inventari General del Patrimoni Cultural Valencià.

DISPOSICIÓ FINAL

El present decret es publicarà en el *Boletín Oficial del Estado* i entrarà en vigor l'endemà de la publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

València, 30 de juliol de 2004

El president de la Generalitat,
FRANCISCO CAMPS ORTIZ

El conseller de Cultura, Educació i Esport,
ESTEBAN GONZÁLEZ PONS

ANNEX I

DADES SOBRE EL BÉ OBJECTE DE LA DECLARACIÓ

Alzira, d'origen musulmà, és un dels exemples més típics de les ciutats assentades al costat del riu, a manera d'illa fluvial per a la seua millor defensa.

Escolano, copiant cròniques anteriors, assenyalava que "es plaza de las fuertes del reino por su natural sitio, el cual como caudaloso río le rodea ni puede ser minado ni asaltado. Sus cimientos y paredes parecen hechas de betún y pertrechos eternos, pues ni el tiempo ni los perpetuos embates del río tan poderoso han abierto portillo en ella".

En esta es troba l'església de Santa Caterina. És una importantíssima mostra de l'arquitectura gòtica religiosa de l'època de Reconquesta que evoluciona a través del temps adaptant-se a noves demandes funcionals i estilístiques. De l'eclecticisme neoclàssic barroc es conserva la portada de la plaça de Santa Caterina realitzada per Gaspar Dies, molt semblant a la de Sant Andreu de València. En esta va treballar el conegut arquitecte Vicente Gascó.

1. Denominació:

Conjunt històric de la Vila. En este es troba situada l'església de Santa Caterina.

2. Localització:

- a) Comunitat autònoma. Comunitat Valenciana
- b) Província. València
- c) Municipi. Alzira

3. Delimitació:

Justificació de la delimitació:

La delimitació s'estableix d'acord amb els criteris següents:

- Topogràfics i paisatgístics, incloent-hi l'antic meandre del Xúquer on es troba ubicada la ciutat, que conforma el seu perfil característic i que ha sigut origen d'esta.
- Arqueològics, segons els antecedents històrics que auguren troballes previsible.
- Patrimonials i urbanístics, amb la inclusió dels immobles i espais urbans necessaris per a garantir la correcta tutela del conjunt.

DISPOSICIONES ADICIONALES

Primera

Inscribir, de conformidad con lo dispuesto en el art. 29.1 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, la Iglesia de Santa Catalina y el Conjunto Histórico de Alzira en la Sección Primera del Inventario General del Patrimonio Cultural Valenciano.

Segunda

En virtud de lo establecido en el artículo 28.2.e) de la Ley 4/1998, de 11 de junio, de Patrimonio Cultural Valenciano, los Bienes de Relevancia Local mencionados en el Anexo III del presente Decreto, deberán ser inscritos en la Sección Segunda del Inventario General del Patrimonio Cultural Valenciano.

DISPOSICIÓN FINAL

El presente decreto se publicará en el *Boletín Oficial del Estado* y entrará en vigor el día siguiente a su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Valencia, 30 de julio de 2004

El presidente de la Generalitat,
FRANCISCO CAMPS ORTIZ

El conseller de Cultura, Educación y Deporte,
ESTEBAN GONZÁLEZ PONS

ANEXO I

DATOS SOBRE EL BIEN OBJETO DE LA DECLARACIÓN

Alzira, de origen musulmán, es uno de los más típicos ejemplos de las ciudades asentadas junto al río, a la manera de isla fluvial para su mejor defensa.

Escolano, copiando crónicas anteriores señalaba que "es plaza de las fuertes del reino por su natural sitio, el cual como caudaloso río le rodea ni puede ser minado ni asaltado. Sus cimientos y paredes parecen hechas de betún y pertrechos eternos, pues ni el tiempo ni los perpetuos embates del río tan poderoso han abierto portillo en ella".

En ella se encuentra la iglesia de Santa Catalina es una importantísima muestra de la arquitectura gòtica religiosa de la época de Reconquesta que evoluciona a través del tiempo adaptándose a nuevas demandas funcionales y estilísticas. Del eclecticisme neoclàssic barroc se conserva la portada de la plaza de Santa Catalina realizada por Gaspar Dies, muy similar a la de San Andrés de Valencia. En ella trabajó el conocido arquitecto Vicente Gascó.

1. Denominación:

Conjunto Histórico "La Vila". En el mismo se encuentra situada la "Iglesia de Santa Catalina".

2. Localización:

- a) Comunidad Autónoma. Comunidad Valenciana
- b) Provincia. Valencia
- c) Municipio. Alzira

3. Delimitación:

Justificación de la delimitación:

La delimitación se establece en función de los siguientes criterios:

- Topográficos y paisajísticos, incluyendo el antiguo meandro del Júcar donde se halla ubicada la ciudad, que conforma su perfil característico, y que ha sido origen de la misma.
- Arqueológicos, en función de los antecedentes históricos que auguran previsible hallazgos.
- Patrimoniales y urbanísticos, con la inclusión de los inmuebles y espacios urbanos necesarios para garantizar la correcta tutela del conjunto.

Definició literal de la delimitació, grafiada en el plànol adjunt:

Origen: intersecció de la línia que envolta l'emplaçament de la muralla exterior situada a l'avinguda de Luis Suñer, cantó amb la ronda d'Algemés, amb l'eix de la ronda d'Algemés, punt A.

Sentit: Horari.

Línia delimitadora: Des de l'origen la línia recorre l'eix de la ronda d'Algemés, envolta l'illa cadastral núm. 13.717. S'introdueix en l'illa cadastral núm. 14.705, travessa les parcel·les 01, 02 i 03, segueix una línia paral·lela a l'alineació de l'illa i dona a l'avinguda de Blasco Ibáñez a una distància de 25 m d'esta. Gira i prossegueix per una paral·lela a l'alineació que dona a l'avinguda dels Sants Patrons, travessa la parcel·la núm. 04 a una distància d'aquella de 25 m i recorre les parts posteriors de les parcel·les 05, 06, 07. Creua el carrer de Bernardo Montalva i s'introdueix en l'illa núm. 14.695, travessa les parcel·les 01 i 02 i recorre les parts posteriors de les parcel·les núm. 06 i 05. Creua el carrer Major de Santa Caterina i travessa la parcel·la núm. 01 de l'illa núm. 14.696 per la prolongació de la posterior de la parcel·la núm. 05 de l'illa cadastral núm. 14.695. Continua per les parts posteriors de les parcel·les núm. 04 i 03 de l'illa 14.696. Inclou el carrer de Calderón de la Barca i la plaça on estan situats els casalicis, incorpora les parcel·les 01, 02, 03, 08 de l'illa núm. 14.681, creua la 06 pel centre de la seua mitgera nord, i inclou, així mateix, la núm. 07. Creua el carrer de Costa i recorre les parts posteriors de les parcel·les que donen al carrer de Faustino Blasco de l'illa núm. 14.672, creua la núm. 04 seguint la prolongació de la posterior de la parcel·la núm. 16 d'esta illa, continua per l'eix de l'avinguda de Luis Suñer, envoltant l'emplaçament de la muralla exterior, fins al punt d'origen.

4. Descripció:

Basada principalment en el text de B. Montagud, Catàleg de Monuments i Conjunts de la Comunitat Valenciana, Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, 1983.

Evolució històrica.

El riu Xúquer al seu pas per Alzira forma un meandre que, ja fossilitzat, va ser on es degué assentar el primer poblament humà. La possible insularitat va quedar reforçada per l'aportament de les ramblas i torrenteres del Barxeta, de la Casella i de l'Estret.

Ibn Khaldun definia la població alzirenya com un dels exemples més típics de les ciutats assentades al costat del riu, generalment a la seua vora o en una corba a manera d'illa fluvial per a la seua millor defensa. Julián Ribera puntualitza que el seu nom prové de l'abreviació d'Al-Yazirat Suquar (l'illa del Xúquer) i que ha experimentat per espai de més de set-cents anys una escassa transformació. En la documentació de l'Arxiu Municipal es lliguen estes veus: Aliasire, Algezire, Aliazire, Algesira, Aliazira, Algezira, Alcira i Alzira.

A pesar de la localització en tastos i sondejos de restes preislàmiques i alguna notícia documental, res no es pot deduir pel que fa a un primer poblament damunt del futur solar de la vila, de manera que data dels temps islàmics –sense concreció inicial cronològica– l'evident existència d'un poblament estructurat com a vila urbana.

Al-Himayari assenyalava que "era una illa fluvial d'Al-Andalus prop de Xàtiva, situada a 18 milles de València"; consta la documentació que fa referència a fets d'armes i a l'existència de poetes, filòsofs o historiadors de renom a Al-Andalus: Ibn Jafaya, Ibn Al-Zaqqaq, o Ibn Tomlus. De la seua topografia urbana ens han arribat notícies que fan referència a les seues defenses emmurallades, mesquites, banys i llocs de transacció econòmica. Escolano, copiant cròniques anteriors, assenyalava que "es plaza de las fuertes del reino por su natural sitio, el cual como caudaloso río le rodea ni puede ser minado ni asaltado. Sus cimientos y paredes parecen hechas de betún y pertrechos eternos, pues ni el tiempo ni los perpetuos embates del río tan poderoso han abierto portillo en ella".

Del llibre del Repartiment s'inferix l'existència d'almenys dos mesquites, la de l'Alcassaba i la Major, junt amb tres cases de banys, terrisseries i certs llocs de transacció econòmica. A excepció

Definició literal de la delimitación, grafiada en el plano adjunto:

Origen: intersección de la línea que envuelve el emplazamiento de la muralla exterior situada en la avenida de Luis Suñer, esquina con la Ronda de Algemesí, con el eje de la Ronda de Algemesí, punto A.

Sentido: Horario.

Línea delimitadora: Desde el origen la línea recorre el eje de la Ronda de Algemesí, envuelve la manzana catastral nº 13717. Se introduce en la manzana catastral nº 14705 atravesando las parcelas 01, 02 y 03 siguiendo una línea paralela a la alineación de la manzana recayente a la avenida Blasco Ibáñez a una distancia de 25 m de la misma. Gira y prosigue por una paralela a la alineación recayente a la avenida Santos Patronos, atravesando la parcela nº 04 a una distancia de aquella de 25 m y recorriendo las traseras de las parcelas 05, 06, 07. Cruza la calle Bernardo Montalva y se introduce en la manzana nº 14695 atravesando las parcelas 01 y 02 y recorriendo las traseras de las parcelas números 06 y 05. Cruza la calle Mayor de Santa Catalina y atraviesa parcela nº 01 de la manzana nº 14696 por la prolongación de la trasera de la parcela nº 05 de la manzana catastral nº 14695. Continúa por las traseras de las parcelas números 04 y 03 de la manzana 14696. Incluye la calle Calderón de la Barca y la plaza donde están situados los casalicis, incorpora las parcelas 01, 02, 03, 08 de la manzana nº 14681, cruza la 06 por el centro de su medianera norte, e incluye asimismo la nº 07. Cruza la calle Costa y recorre las traseras de las parcelas recayentes a la calle Faustino Blasco de la manzana nº 14672 cruzando la nº 04 siguiendo la prolongación de la trasera de la parcela nº 16 de esta manzana, continúa por el eje de la avenida Luis Suñer, envolviendo el emplazamiento de la muralla exterior, hasta el punto de origen.

4. Descripción:

Basada principalmente en el texto de B. Montagud. Catálogo de Monumentos y Conjuntos de la Comunidad Valenciana. Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia, 1983.

Evolución histórica.

El río Júcar a su paso por Alzira forma un meandro, que ya fosilizado, fue donde se debió asentar el primer poblamiento humano. La posible insularidad quedó reforzada por el aporte de las ramblas y torrenteras del Barxeta, de la Casella y de l'Estret.

Ibn Khaldun definía a la población alzireña como uno de los más típicos ejemplos de las ciudades asentadas junto al río, generalmente a su vera o en una curva a manera de isla fluvial para su mejor defensa. Julián Ribera puntualiza que su nombre procede de la abreviación de Al-Yazirat Suquar (La isla del Júcar) habiendo experimentado por espacio de más de setecientos años escasa transformación. En la documentación del Archivo Municipal se leen estas voces: Aliasire, Algezire, Aliazire, Algesira, Aliazira, Algezira, Alcira y Alzira.

Pese a la localización en catas y sondeos de restos preislámicos y alguna noticia documental nada se puede deducir acerca de un primer poblamiento sobre el futuro solar de la "Vila", datando de los tiempos islámicos –sin concreción inicial cronològica– la evidente existencia de un poblamiento estructurado como villa urbana.

Al-Himayari señalaba que "era una isla fluvial de Al-Andalus cerca de Játiva, situada a 18 millas de Valencia" constando documentación que hace referencia a hechos de armas y a la existencia de poetas, filósofos o historiadores de renombre en Al-Andalus: Ibn Jafaya, Ibn Al-Zaqqaq, o Ibn Tomlus. De su topografía urbana nos han llegado noticias que hacen referencias a sus defensas muradas, mezquitas, baños y lugares de transacción económica. Escolano, copiando crónicas anteriores señalaba que "es plaza de las fuertes del reino por su natural sitio, el cual como caudaloso río le rodea ni puede ser minado ni asaltado. Sus cimientos y paredes parecen hechas de betún y pertrechos eternos, pues ni el tiempo ni los perpetuos embates del río tan poderoso han abierto portillo en ella".

Del libro del Repartiment se infiere la existencia de al menos dos mezquitas, la de la Alcazaba y la Mayor, junto a tres casas de baños, alfares y ciertos lugares de transacción económica. Con

dels trams de circuit emmurallat que se'n conserven, res no subsistix d'estes arquitectures, havent-se demolit en 1947 els últims banys subsistents junt amb el mur i la plaça del Sufragi, compost de diverses estances que es configuraven de manera semblant als de Palma, Ronda o València.

En 1243 es va entregar la vila d'Alzira per pacte al rei Jaume. El primer assentament cristià es va efectuar sobre les primeres torres fortes, i, arran d'una revolta, es va expulsar pocs anys després els musulmans alzirens del recinte murallat.

De la topografia urbana de la vila foral es guarda documentació referent a dos esglésies i a un lloc de transaccions econòmiques. L'església de Santa Maria, lloc mencionat per la Crònica Reial: "E si nos moriem en aquell enemig en Algezira, nos soterrasem en Sancta Maria de Algezira"; temple de reconquesta de planta rectangular, murs llisos i coberta a dos vessants. Després del deteriorament de la guerra civil de 1936 va ser demolida en 1957. Enfront de la plaça Major s'alça l'església de Santa Caterina, de nau basilical, volta de creueria i teulada a dos aigües; posteriorment a la seua construcció va patir grans remodelacions. L'Almudí o estança porticada, construïda amb destinació a les transaccions comercials, es va alçar sobre el solar d'un de primitiu en 1375, i va ser substituït en 1587 per una nova llotja, demolida en 1872. Els ponts gòtics de la Calçada (Sant Gregori) i del Raval (Sant Bernat) van ser derruïts, respectivament, en 1921 i 1967.

Entre els agents més actius de la degradació de la vila es troba el Xúquer. Es daten fortesavingudes des de 1320, i es constaten cites que parlen de la destrucció de 900 cases (1437), 22 inundacions en un any (1590), 80 pams de nivell d'aigües (1632), destrucció de tots els ponts (1709), 4 metres de nivell als carrers (1864) o les últimes de 1982 i 1987 en les quals tota la població es va veure afectada amb nivells de 3 i 5,5 metres. En 1900 i 1960 es van adoptar plans de defensa que van suposar la demolició del pont de Sant Gregori, el farciment del braç mort del llit que envoltava la vila, la demolició del pont de Sant Bernat i la urbanització de lesavingudes de Luis Suñer i dels Sants Patrons.

La desamortització va suposar la supressió dels monestirs i de l'hospital de Santa Lúcia, i la guerra civil de 1936, l'incendi de tots els temples i llocs de culte de la ciutat.

En el segle XX, la vila viu l'eufòria modernista possibilitada per la prosperitat proporcionada als terratinents amb l'exportació de cítrics. Els edificis assumeixen en les seues façanes els ideals de la burgesia amb elements ornamentals d'arrels agràries: taronges, tarongina, cistelles de fruits, junt amb altres elements forans.

Anàlisi i desenvolupament urbà

La planta de la vila, condicionada per l'orografia, s'inscriu aproximadament en un triangle, amb un pinacle apuntant al Xúquer i base arrodonida cap al raval, i s'estructura entorn de la diagonal del carrer Major. Esta partia, després de superar el pont i les seues defenses, de l'església de Santa Maria, continuava per l'hospital i el convent d'agustines, l'ermita de Sant Roc, la Casa Consistorial, la plaça de Santa Caterina i els accessos al pont del raval. El camí de ronda propiciava el pas exterior a les muralles, camí d'Algemesí, mentre que el flanc oposat quedava cenyit per les muralles.

Encara perviu en la seua toponímia i traçat viari la intrincada, estreta i laberíntica traça de carrerons i placetes: plaça del Forn, Morera, Carbó, Sufragi, Pou i Casasús, i carrers de Saludador, Salineria, Graner, Carnissers, Arcs, Hostal, etc.

En els anys de la postguerra es va propiciar una arbitrariedad constructiva i pèrdua de mansions pairals, iniciada ja en 1899 quan es decidix enderrocar les muralles, portades i arcades i facilitar els eixamplaments. La tendència a alçar vivendes en altures va propiciar la demolició dels immobles que donen als carrers de major amplària, i s'obriren així mateix les places de Casasús i la unió de les de Sufragi-Carbó.

El terraplenament del primitiu llit mort del riu Xúquer, que voreja la vila, obrí les perspectives de construcció d'una granavinguda, amb la qual cosa es va demolar l'obstacle del pont de Sant Bernat per a traçar-ne el primer tram (Sants Patrons). La vila

excepció de los tramos de circuito murado que se conservan nada subsiste de estas arquitecturas, habiéndose demolido en 1947 los últimos baños subsistentes junto al muro y a la plaza del Sufragio compuesto de varias estancias que se configuraban de manera similar a los de Palma, Ronda o Valencia.

En 1243 se entregó la "Vila" de Alzira por pacto al rey don Jaime. El primer asentamiento cristiano se efectuó sobre las primeras torres fortaleza, expulsándose a raíz de una revuelta pocos años después a los musulmanes alzireños del recinto amurallado.

De la topografía urbana de la "villa foral" se guarda documentación referente a dos iglesias y a un lugar de transacciones económicas. La iglesia de Santa María, lugar citado por la Crónica Real: "E si nos moriem en aquell enemig en Algezira, nos soterrasem en Sancta Maria de Algezira"; templo de reconquesta de planta rectangular, muros lisos y cubierta a dos vertientes. Tras el deterioro de la guerra civil de 1936 fue demolida en 1957. Frente a la plaza Mayor se alza la iglesia de Santa Catalina, de nave basilical, bóveda de crucería y tejado a dos aguas, posteriormente a su construcción sufrió grandes remodelaciones. El Almudín o estancia porticada construida con destino a las transacciones comerciales se alzó sobre el solar de uno primitivo en 1375, siendo sustituido en 1587 por una nueva lonja, demolida en 1872. Los puentes góticos de la Calzada (San Gregorio) y del Arrabal (San Bernardo) fueron derruidos respectivamente en 1921 y 1967.

Entre los agentes más activos de la degradación de la Vila se encuentra el Júcar. Se datan fuertes avenidas desde 1320, constatándose citas que hablan de la destrucción de 900 casas (1437), 22 inundaciones en un año (1590), 80 palmos de nivel de aguas (1632), destrucción de todos los puentes (1709), 4 metros de nivel en las calles (1864) o las últimas de 1982 y 1987 en las que toda la población se vió afectada con niveles de 3 y 5,5 metros. En 1900 y 1960 se adoptaron planes de defensa que supusieron la demolición del puente de San Gregorio, el relleno del brazo muerto del cauce que envolvía la villa, la demolición del puente de San Bernardo y la urbanización de las avenidas Luis Suñer y Santos Patronos.

La desamortización supuso la supresión de los monasterios y del hospital de Santa Lucia, y la guerra civil de 1936 el incendio de todos los templos y lugares de culto de la ciudad.

En el siglo XX, la Vila vive la euforia modernista posibilitada por la prosperidad proporcionada a los terratenientes con la exportación de agrios. Los edificios asumen en sus fachadas los ideales de la burgesia con elementos ornamentales de raigambre agraria: naranjas, azahar, cestos de frutos, junto con otros elementos foráneos.

Análisis y desarrollo urbano

La planta de la Vila, condicionada por la orografía se inscribe aproximadamente en un triángulo, con un pináculo apuntando al Júcar y base redondeada hacia el arrabal, estructurándose en torno a la diagonal de la calle Mayor. Partía ésta, tras superar el puente y sus defensas, de la iglesia de Santa María, continuando por el hospital y convento de agustinas, ermita de San Roque, Casa Consistorial, plaza de Santa Catalina y accesos al puente del arrabal. El camino de ronda propiciaba el paso exterior a las muralles, camino de Algemesí, mientras que el flanco opuesto quedaba ceñido por las muralles.

Todavía pervive en su toponimia y trazado viario la intrincada, estrecha y laberíntica traza de callejones y plazuelas: plaza del Horno, Morera, Carbón, Sufragio, Pozo y Casassús y calles de Saludador, Salinería, Granero, Carniceros, Arcos, Mesón etc.

En los años de la posguerra se propició una arbitrariedad constructiva y pérdida de mansiones solariegas iniciada ya en 1899 cuando se decide derribar las muralles, portadas y arcadas y facilitar los ensanches. La tendencia a levantar viviendas en altura propició la demolición de los inmuebles que recaen a las calles de mayor anchura, abriéndose así mismo las plazas de Casassús y la unión de las de Sufragio-Carbón.

El terraplenado del primitivo cauce muerto del río Júcar, que bordea La Vila, abrirá las perspectivas de construcción de una gran avenida, demoliéndose el obstáculo del puente de San Bernardo para trazar el primer tramo (Santos Patronos). La Vila se iba despo-

s'anava despoblant dels habitants més acomodats, que buscaven les torres de les avingudes. També les riudes de 1982 i 1987, que van danyar les plantes baixes i els primers pisos, van forçar l'abandó dels seus propietaris.

Edificació. Tipologia

Les vivendes tradicionals de la vila estructuraven la seua façana en tres unitats delimitades: planta baixa, amb una àmplia portalada que permetia l'accés del carro, i un finestral rectangular protegit amb una reixa de forja llisa. Primera planta amb dos o tres finestrels amb balconet de fusta i l'andana amb finestres redones o quadrades. A la planta baixa es trobava l'estança que servia de corredor per a les cavalleries fins a l'estable, flanquejat per un dormitori, una xemeneia menjador i la cuina. Al fons es trobava la quadra, i dalt, un graner.

En la planta segona s'ubicaven sovint els dormitoris dels fills, i la tercera quedava reservada a andana, on s'emmagatzemaven les collites o es va cultivar el cuc de la seda. Una senzilla coberta de teula àrab, a dos aigües es recolzava en una poderosa biga mestra de mobila.

Valors objecte de protecció d'Alzira

En l'actualitat, Alzira posseïx un considerable nombre de valuosos edificis singulars tant religiosos com civils. Són nombroses les cases que posseïxen elements d'interès en façanes i en interiors per tot el recinte urbà, a pesar de les transformacions patides i de la destrucció o dany d'estos elements escassament apreciats, quan no considerats com a obstacle per a l'evolució.

La trama urbana medieval també és de gran interès, ja que reflectix l'evolució històrica de la vila.

Des del punt de vista arqueològic és un conjunt de summa importància, perquè conserva importants restes d'èpoques anteriors que van resultar soterrades amb els recreixements del sòl que es van efectuar per a protegir les edificacions dels desbordaments periòdics del riu Xúquer.

ANNEX II

BÉNS D'INTERÉS CULTURAL COMPRESOS EN EL CONJUNT HISTÒRIC, DELIMITACIÓ DELS SEUS ENTORNS DE PROTECCIÓ

1. Enumeració

Els Béns d'Interés Cultural del conjunt històric d'Alzira, els ja reconeguts i el proposat en este document, són:

1.1. Cinturó murari i Casa Reial (Disposició adicional 1a, Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià. Número d'inscripció en el Registre de Béns d'Interés Cultural del Ministeri de Cultura R-I-51-0011038).

A través dels plànols viaris de 1864 i 1870, junt amb les restes que subsistixen, es pot inferir el traçat originari. Davant de la bifurcació dels camins que condueixen a Algemesí i Alberic s'alçaven les fortificacions defensives del pont de la Calçada o de Sant Gregori, que permetia l'accés a la fortalesa castellet de Sant Pere i a la població. Per la seua esquerra, flanquejant la rambla (actual ronda d'Algemesí) amb mur i set torrasses fins a arribar a l'eixida del carrer Salinerías (375 metres). D'allí al carrer D. Bernardo, quatre torrasses (195 metres). Passat el carrer de Carnissers s'arriba al carrer Major i a les obres defensives del pont del Raval (Sant Agustí - Sant Bernat); d'este tram subsistixen dos torrasses embegudes en vivendes i ubicades en els núm. 1 i 50 de la Ronda, este últim amb un tram de muralla, merlets i terraplé que dóna al carrer major de Santa Maria.

Des del pont i paral·lelament al carrer de la Llotja (actual Faustino Blasco) s'arriba a la plaça de l'antic mercat, on recentment s'ha urbanitzat el seu espai recuperant un tram de muralla amb tres torrasses i un camí de ronda interior. Fins a la recent riuada de 1982 subsistien dos torrasses (excloses del pla de restauració de les muralles de 1973). A partir del carrer Saludador es manté el major sector pervivent, amb una extensió de 255 metres de muralla i huit torrasses

blando de los habitantes más acomodados que buscaban las torres de las avenidas. También las riadas de 1982 y 1987 que dañaron las plantas bajas y primeros pisos forzó el abandono de sus propietarios.

Edificación. Tipología

Las viviendas tradicionales de "La Vila" estructuraban su fachada en tres unidades delimitadas: Planta baja, con amplio portalón que permitía el acceso del carro y ventanal rectangular protegido con reja de forja lisa. Primera planta con dos o tres ventanales con balconcillo de madera y la andana con ventanas redondas o cuadradas. En planta baja se encontraba la estancia que servía de pasillo para las caballerías hasta el establo, flanqueado por un dormitorio, una chimenea comedor y la cocina. En el fondo se encontraba la cuadra y en su alto un granero.

En la planta segunda se ubicaban frecuentemente los dormitorios de los hijos, quedando reservada la tercera a "andana", donde se almacenaban las cosechas o se cultivó el gusano de la seda. Una sencilla cubierta de teja árabe, a dos aguas se apoyaba en una poderosa viga maestra de mobila.

Valores objeto de protección de Alzira

En la actualidad, Alzira posee un considerable número de valiosos edificios singulares tanto religiosos como civiles. Son numerosas las casas que poseen elementos de interés en fachadas y en interiores por todo el recinto urbano, a pesar de las transformaciones sufridas y de la destrucción o daño de tales elementos escasamente apreciados, cuando no considerados como obstáculo para la evolución.

La trama urbana medieval también es de gran interés reflejando la evolución histórica de la villa.

Desde el punto de vista arqueológico es un conjunto de suma importancia, pues conserva importantes restos de épocas anteriores que resultaron enterrados con los recrecimientos del suelo que se efectuaron para proteger las edificaciones de los desbordamientos periódicos del río Júcar.

ANEXO II

BIENES DE INTERÉS CULTURAL COMPRESOS EN EL CONJUNTO HISTÓRICO, DELIMITACIÓN DE SUS ENTORNOS DE PROTECCIÓN

1. Enumeración

Los Bienes de Interés Cultural del Conjunto Histórico de Alzira, los ya reconocidos y el propuesto en este documento, son:

1.1. Cinta muraria y Casa Real (Disposición adicional 1ª Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano. Número de inscripción en el Registro de Bienes de Interés Cultural del Ministerio Cultura R-I-51-0011038).

A través de los planos viarios de 1864 y 1870, junto a los restos que subsisten se puede inferir el trazado originario. Frente a la bifurcación de los caminos que conducen a Algemesí y Alberique se alzaban las fortificaciones defensivas del puente de la Calzada o de San Gregorio que permitía el acceso a la Fortaleza "Castellet de Sant Pere" y a la población. Por su izquierda flanqueando la rambla (actual ronda de Algemesí) con muro y siete torreones hasta alcanzar la salida de la calle Salinerías (375 metros). De allí a la calle D. Bernardo, cuatro torreones (195 metros). Pasada la calle de Carniceros se alcanza la calle Mayor y las obras defensivas del puente del Arrabal (San Agustín - San Bernardo); de este tramo subsisten dos torreones embegidos en viviendas y ubicados en los números 1 y 50 de la Ronda, este último con un tramo de muralla, merlones y adarve recayente a la calle Mayor Santa María.

Desde el puente y paralelamente a la calle de la Lonja (actual Faustino Blasco) se alcanza la plaza del antiguo mercado, donde recientemente se ha urbanizado su espacio recuperando un tramo de muralla con tres torreones y un camino de ronda interior. Hasta la reciente riada de 1982 subsistían dos torreones (excluidos del plan de restauración de las murallas de 1973). A partir de la calle Saludador se mantiene el mayor sector perviviente, con una extensión

ses. La seua construcció data originàriament dels primers segles islàmics, i està construïda amb pedra de paredar de cudols forjats amb calç i arena i encofrats amb fusta. A pesar del terraplenament actual, les torrasses presenten una alçària de 7-10 metres i 6 metres per a la muralla, i la seua grossària és d'1,20 metres.

La muralla es perd a l'altura de la casa quarter de la Guàrdia Civil, on existix un tram de mur soterrat, i s'unix al costat de l'obra de l'església de Santa Maria amb el Castellet de Sant Pere.

La muralla va prestar refugi als habitants de la vila en accions bèl·liques (Alfons el Bataller, Cid Campeador, almohades, Rei en Jaume, Comunitats, Germanies i conteses civils) i enfront dels desbordaments del riu.

Perduda la seua valoració estratègica i autoritzant-se al llarg de segle XIX la construcció de vivendes sobre els merlets, va culminar en 1899 amb l'acord d'enderrocament d'estos per a propiciar els eixamplaments.

La restauració de 1975 es va limitar a demolir part de les "cases penjades", estucar els paraments, reconstruir artificiosament mitja torre i deixar pervivent la fangosa llacuna que les envolta en època de pluges. En 1982 es van iniciar obres de drenatge i infraestructura del parc.

Adossada a la muralla s'ha descobert recentment l'anomenada Casa Reial o de l'Olivera, restes arqueològiques de la torrassa adossada a la muralla, que va ser residència alçada per Jaume I entre l'alcaçaba situada al nord-oest i la resta del conjunt murallat. Es troba situada a les parcel·les núm. 22 i 23 de l'illa cadastral núm. 10.700.

1.2. Casa Consistorial (Declarat 17.12.1930, BOE de 18.12.1930), número d'inscripció en el Registre de Béns d'Interès Cultural del Ministeri de Cultura R-I-51-0000355.

Pertany a l'arquitectura civil gòtica renaixentista i se situa al carrer de Sant Roc, flanquejada per les principals mansions pairals, i prop del temple de Santa Caterina.

Llorente (1889) assenyalava que els jurats l'havien adquirit als marquesos de Santiago, amb destinació a la casa consistorial; hipòtesi controvertida i sense confirmació documental. En 1929, Elías Tormo, redacta un informe a fi d'incoar expedient de declaració de Monument Històric Artístic, ressenyant la cronologia aportada per l'arxiver municipal Rev. Vicente Pelufo. Assenyalava que en 1549 ja estaven els fonaments i l'estructura base conclusos, i es dona la data de 1603 per a l'escala i la galeria superior. L'artífex principal va ser Jaume Piquer, auxiliat dels pedrapiquers Guillem Torres i Joan Lemosín, i es mencionen com a mestres en tàpies Miquel Joan i a Cosme Rodríguez, i Cosme Castany com a fuster.

La façana reflectix contradiccions estilístiques com la ubicació en el primer cos d'elements renaixentistes i, en el segon, de gòtics; la transició barroca del tercer és més admissible. El portal d'accés emmarca la llum d'un arc de mig punt quadriculat a l'estil dòric entre semipilastrs adossades en l'arrabà sobre astràgals rematats per sobris capitells. Una semipilastra corba a manera d'arquivolta emmarca l'arc amb motlura central de bossell. Exempt dels anteriors elements corre un fris amb mètopes llises, tríglics i goles. La cornisa seccionada actualment pel descens de l'escut de la vila corona la portada, mostrant l'heràldica tradicional de la ciutat: corona reial, clau sobre fons barrat.

Els dos finestrals de la primera planta, bessons i simètrics en la seua ubicació en el parament de carreus, són flanquejats per pilastres ornades en el centre del seu fust per motlurats rombes i rematats per capitells compostos i coronats per sengles cornises.

El segon cos s'emmarca entre dos cornises, amb tres finestrals que donen a les verticals de les obertures de la planta inferior. El tercer cos, sobrepassada la cornisa, està construït amb rajoles de fang cuit i llinyola. En este s'obrin 14 arcs d'obra amb motlura ornamental. Un llis arquitrabu sustenta la cornisa, on dona el vessant de la coberta de teula àrab.

A l'interior s'accedix des del carrer de Sant Roc a un ampli vestíbul d'alta sostrada que inclou els dos finestrals del fals entresòl del primer cos i cobert per onze bigues de llarg tram (6m), que intercalen xicotets revoltos. L'eixida al pati de la planta baixa s'aconse-

de 255 metres de muralla y ocho torreones. Su construcción data originariamente de los primeros siglos islámicos estando construida con mampuesto de cantos rodados fraguados con cal y arena y encofrados con madera. Pese al terraplenado actual, presentan una altura los torreones de 7-10 metros y 6 metros para la muralla, siendo su espesor de 1,20 metros.

La muralla se pierde a la altura de la casa cuartel de la Guardia Civil, existiendo un tramo de muro enterrado, uniéndose junto a la obra de la iglesia de Santa María con el "Castellet de Sant Pere".

La muralla prestó refugio a los habitantes de La Vila en acciones bélicas (Alfonso el Batallador, Cid Campeador, almohades, Rey Don Jaime, Comunidades, Germanías y contiendas civiles) y frente a los desbordamientos del río.

Perdida su valoración estratégica y autorizándose a lo largo de siglo XIX la construcción de viviendas sobre las almenas, culminó en 1899 con el acuerdo de derribo de las mismas para propiciar los ensanches.

La restauración de 1975 se limitó a demoler parte de las "casas colgadas", estucar los paramentos, reconstruir artificiosamente media torre y dejar perviviente la cenagosa laguna que las cerca en época de lluvias. En 1982 se iniciaron obras de drenaje e infraestructura del parque.

Adosada a la muralla se ha descubierto recientemente la llamada Casa Real o de l'Olivera, restos arqueológicos del torreón, adosado a la muralla, que fue residencia levantada por Jaime I entre la alcaçaba, situada al noroeste, y el resto del conjunto amurallado. Se encuentra situada en las parcelas números 22 y 23 de la manzana catastral nº 10700.

1.2. Casa Consistorial (Declarado 17.12.1930, BOE de 18.12.1930) (Número de inscripción en el Registro de Bienes de Interés Cultural del Ministerio Cultura R-I-51-0000355)

Pertenece a la arquitectura civil gòtica renaixentista y se situa en el "carrer Sant Roc", flanqueada por las principales mansiones solares, y cerca del templo de Santa Catalina.

Llorente (1889) señalaba que los Jurados la habían adquirido a los Marqueses de Santiago, con destino a casa consistorial, hipótesis controvertida y sin confirmación documental. En 1929, Elías Tormo, redacta un informe a fin de incoar expediente de declaración de Monumento histórico artístico, reseñando la cronología aportada por el archivero municipal Rvdo. Vicente Pelufo. Señala que en 1549 ya estaban los cimientos y estructura base concluidos, dándose la fecha de 1603 para la escalera y la galería superior. El artífice principal fue Jaume Piquer, auxiliado de los picapedreros Guillem Torres y Joan Lemosín, mencionándose como maestros en tapias a Miquel Joan y a Cosme Rodríguez, siendo Cosme Castany el carpintero.

La fachada refleja contradicciones estilísticas como la ubicación, en el primer cuerpo, de elementos renaixentistes y, en el segundo, gòtics, siendo más admisible la transición barroca del tercero. El portal de acceso emmarca la luz de un arco de medio punto cuadrado a lo dórico entre semipilastras adosadas en el aliz sobre baquetones rematados por sobris capiteles. Una semipilastra curva a la manera de arquivolta emmarca el arco con moldura central de bocel. Exento de los anteriores elementos corre un friso con metopas lisas, triglics y goles. La cornisa seccionada actualmente por el descenso del escudo de la villa corona la portada, mostrando la heràldica tradicional de la ciudad: corona real, llave sobre fondo barrado.

Los dos ventanales de la primera planta, gemelos y simétricos en su ubicación en el paramento de sillares, son flanqueados por pilastres ornadas en el centro de su fuste por moldurados rombos y rematados por capiteles compuestos y coronados por sendas cornisas.

El segundo cuerpo se emmarca entre dos cornisas, con tres ventanales que recaen en las verticales de los vanos de la planta inferior. El tercer cuerpo, rebasada la cornisa, está construido con ladrillos de barro cocido y tendel. En el se abren 14 arcos de albañilería con moldura ornamental. Un llis arquitrabe sustenta la cornisa, donde recae el faldón de la cubierta de teja árabe.

Al interior se accede desde la calle San Roque a un amplio zaguán de alta techumbre incluyendo los dos ventanales del falso entresuelo del primer cuerpo y cubierto por once vigas de largo tramo (6m), que intercalan pequeñas bovedillas. La salida al patio

guix a través d'un ample i alt arc rebaixat que s'alça sobre sengles pilastres de pedra. Al pis alt, corre una galeria superior que cenyix la primera planta, la qual és una obra posterior. La primera planta s'inscriu en un quadrat entorn del pati al qual s'accedix a través d'una escala recolzada. En esta es troba el saló consistorial amb un interessant teginat obra de Pedro Gibado. El paviment ceràmic es configura per l'alternança de peces quadrades blanques i negres. La fusteria és obra de Cosme Castany, i la millor porta està feta amb cassetons d'influència mudèjar a base de rombes. Comunica amb el despatx de l'alcaldia, amb teginat modernista, sòcol i fris modelat i porta amb atlants, esfinx i escut de la ciutat entre angelots sobre llinda. Tancant el pati es troben entorn del corredor dependències habilitades com a oficines municipals.

Al saló consistorial es custodien interessants fons artístics: retaule de l'altar manierista amb una taula pintada per Vicente Requena en 1597, antologia de huit llenços del pintor alziireny Teodoro Andreu Santamans (1870-1935), escultures de sant Agustí i la Immaculada, llaurades en fusta policromada, procedents dels antics convents de Sant Agustí i Sant Francesc.

Al despatx alcaldia es troben L'apostatol, fragment de predella de retaule gòtic del taller del mestre de Vilafermosa; el Martiri de sant Bernat, oli de l'escola de Maella o Vergara; bodegons al·legòrics a la caça i a la pesca, de José Parra; bust de marbre de José Parra, llaurat per Casterà Masià. Els premis de pintura Teodoro Andreu han propiciat l'adquisició d'obra contemporània de manera que en els fons consten treballs de Joan Verdú, Vicent Marco, Adrià Pina, Enric Solves i Fernando Boscó.

A la segona planta s'ubicava l'arxiu municipal, però hui està ocupada per dependències municipals. Els fons documentals arranquen cronològicament del segle XIV, i comprenen notícies dels 42 municipis que van dependre administrativament de la vila d'Alzira. L'Aureum opus, còdex miniat (1354-1391), constituïx un valuós exemplar d'ordenances meravellosament il·lustrat.

1.2.a). Parts integrants, pertinences i accessoris que complementen la declaració de la Casa Consistorial de conformitat amb el que disposa l'article 28.2 c) de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià:

Parts integrants:

Escultures:

Finestral gòticomudèjar a l'actual oficina del cadastre, que conté en miniatura de fusta tallada un personatge i flors en octaedre, i als costats, escuts d'Alzira. És del segle XVI-XVII i obra de Pedro Castany.

Teginat gòtic de fusta tallada amb cassetons hexaèdrics, dels segles XVI-XVII, obra de Pedro Gibado, que és sostre del saló de sessions.

Àngels amb fruites i l'escut d'Alzira, que són decoracions barroques d'estuc tallat, segles XVII - XVIII, de Bernardo Fluixà, ubicat en la porta d'accés al saló de sessions.

Medalló al·legòric del testament de Jaume I, estuc tallat, segles XVII - XVIII, atribuït a Bernardo Fluixà i ubicat al coronament superior de la porta en la porta d'accés al saló de sessions.

Fris historicista de màscares en alt relleu amb imatges grotesques i de fantasia amb orles vegetals, una talla de fusta de principis del s. XX, situada en parament al despatx de l'Alcaldia.

Porta d'alcaldia amb cassetons hexaèdrics, figures antropomòrfiques, arquitec clàssic i escut d'Alzira de fusta tallada, de principis del s. XX i situat en l'actual comunicació amb secretaria.

Retaules

Retaule de sant Silvestre; S. Silvestre; S. Gregori; St. Àngel Custodi i dos àngels menors. És tremp sobre taula, realitzat en 1597 pel pintor Vicente Requena al Saló Consistorial.

de la planta baixa se logra a través de un ancho y alto arco rebajado que se alza sobre sendas pilastras de piedra. En el piso alto, corre una galería superior que ciñe la primera planta, siendo una obra posterior. La primera planta se inscribe en un cuadrado en torno al patio al que se accede a través de una escalera acodada. En ella se encuentra el salón consistorial con un interesante artesonado obra de Pedro Gibado. El solado cerámico se configura por la alternancia de piezas cuadradas blancas y negras. La carpintería es obra de Cosme Castany, siendo la mejor puerta con casetones mudejarizantes a base de rombos. Comunica con el despacho de la alcaldía, con artesonado modernista, zócalo y friso modelado y puerta con atlantes, bichas y escudo de la ciudad entre angelotes sobre dintel. Cerrando el patio se encuentran en torno al pasillo dependencias habilitadas como oficinas municipales.

En el salón consistorial se custodian interesantes fondos artísticos: retablo altar manierista con tabla pintada por Vicente Requena en 1597, antología de ocho lienzos del pintor alcireño Teodoro Andreu Santamans (1870-1935), esculturas de san Agustín e Inmaculada, labradas en madera policromada, procedentes de los antiguos conventos de San Agustín y San Francisco.

En el despacho alcaldía se encuentran El Apostolado, fragmento de predela de retablo gótico del taller del maestro de Villahermosa, el Martirio de san Bernardo, óleo de la escuela de Maella o Vergara, bodegones alegóricos a la caza y a la pesca, de José Parra, busto de mármol de José Parra, labrado por Casterá Masiá. Los premios de pintura Teodoro Andreu han propiciado la adquisición de obra contemporánea constando en los fondos trabajos de Joan Verdú, Vicent Marco, Adrià Pina, Enric Solves y Fernando Boscó.

En la segunda planta se ubicaba el archivo municipal, estando hoy ocupada por dependencias municipales. Los fondos documentales arrancan cronológicamente del siglo XIV abarcando noticias de los 42 municipios que dependieron administrativamente de la villa de Alzira. El "Aureum Opus", códice miniado (1354-1391) constituye un valioso ejemplar de ordenanzas primorosamente ilustrado.

1.2.a). Partes integrantes, pertenencias y accesorios que complementan la declaración de la Casa Consistorial de conformidad con lo dispuesto en el artículo 28.2 c) de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano:

Partes integrantes:

Esculturas:

Ventanal gótico - mudèjar en la actual oficina del catastro que contiene en miniatura de madera tallada un personaje y flores en octaedro y a los lados escudos de Alzira. Es del s. XVI-XVII y obra de Pedro Castany.

Artesonado gòtic de madera tallada con casetones hexaèdrics, de los siglos XVI-XVII, obra de Pedro Gibado que es techo del saló de sesiones

Angeles con frutas y el escudo de Alzira que son decoraciones barrocas de estuco tallado, siglos XVII - XVIII, de Bernardo Fluixà, ubicado en la puerta de acceso al saló de sesiones.

Medallón alegórico del testamento de Jaime I estuco tallado, siglos XVII - XVIII, atribuido a Bernardo Fluixà y ubicado en el remate superior de la puerta en puerta de acceso al saló de sesiones

Friso historicista de máscaras en alto relieve con imágenes grotescas y de fantasia con orlas vegetales, una talla de madera de principios del s. XX, situada en paramento en el despacho de la Alcaldia.

Puerta de alcaldía con casetones hexaèdrics, figuras antropomòrficas arquitec clàssic y escudo de Alzira de madera tallada, de principios del s. XX y situado en la actual comunicació con secretaria.

Retablos

Retablo de san Silvestre; S. Silvestre; S. Gregorio; Sto. Àngel Custodio y dos ángeles menores. Es temple sobre tabla, realizado en 1597, por el pintor Vicente Requena en el Saló Consistorial.

Pertinences i accessoris:

Pintures

Una antiga predel·la de retaule gòtic titulada Apostolat, de tremp sobre taula obra del mestre de Vilafermosa amb pintures sobre sant Felip; sant Jaume Major, sant Joan; sant Tomàs; sant Jaume Menor; sant Andreu i sant Bartolomé, al despatx de l'Alcaldia.

Dos obres titulades Bodegó de caça i Bodegó de pesca formen una parella d'ovals d'oli sobre llenç de mitjan s. XIX atribuïts al pintor acadèmic José Felipe Parra Piquer i que figuren al despatx de l'Alcaldia.

L'obra del Martiri de Sant Bernat i les seues germanes Maria i Gràcia és un oli sobre llenç academicista de principis del s. XIX que figura al despatx de l'Alcaldia.

El Retrat de l'autor teatral Francisco Palanca, oli sobre llenç de finals del s. XIX l'autor del qual va ser Ignacio Pinazo Camarlench.

Escultures

Una talla policroma de Sant Agustí, del s. XVIII, que es troba a la testera del saló de sessions. Procedix dels béns desamortitzats del convent dels agustins.

Una Immaculada Concepció de mitjan s. XVIII atribuïda a Vergara. Procedix del desamortitzat i derruït convent de Santa Bàrbara.

Un bust del pintor Tomás Parra; és un retrat en marbre de principis del s. XX obra d'Enrique Casterà Masià que es troba al despatx de l'Alcaldia.

1.3. L'església de Santa Caterina.

(Basada en l'estudi previ de Pascual Vernich, Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, 1985)

L'església de Santa Caterina és una mostra importantíssima de l'arquitectura gòtica religiosa de l'època de la Reconquesta, que evoluciona a través del temps adaptant-se a noves demandes funcionals i estilístiques. Es troba situada a la plaça de la Constitució (abans de Santa Caterina), juxtaposada a l'eix que travessava la vila i que partia des del pont de Sant Gregori fins al de Sant Agustí, i sobre el qual es trobaven l'església de Santa Maria, l'hospital, el convent de Santa Lúcia i l'ajuntament.

En el llibre del Repartiment ja es mencionen les donacions fetes per Jaume I a favor dels habitants de la vila a la plaça de Santa Caterina o als seus voltants. També, entre els 52 beneficis eclesiàstics establits en Santa Caterina i Santa Maria d'Alzira en el segle XVIII, alguns es referixen a almoines penitencials dels segles XIII i XIV.

Es va alçar sobre el solar de la mesquita major, amb planta basilical i estructura gòtica, va ser remodelada en 1531 i es van reutilitzar els contraforts. Subsistixen elements gòtics:

Contraforts, restes d'arcs torals, obertures ogivals i ull de bou.

– Capella major amb estructura exterior de carreus, antic absis central, amb finestra ogival i gàrgola.

– Primitiva sagristia (arrasada en 1936) amb arc ogival de 17 dovelles, capitells fitomòrfics, arc carpanell i restes arqueològiques de l'absidiola.

– Torre campanar amb arcs ogivals, mènsules, motlures i bossells.

En 1681 es produïx la reedificació total de l'església, tal com consta en el document "Memoria de las capitulaciones y obra que se han de hacer y ejecutar en la villa de Alzira como es reedificar la iglesia de Santa Catalina mártir de dicha Villa, conforme a la planta y perfil de Juan Pérez". Només aquells elements que podrien servir de sustentació a l'obra nova van ser aprofitats, tota la resta va ser enderrocada.

A partir d'esta reedificació es configura l'actual església, que ocupa la mateixa planta que l'antic temple d'una sola nau basilical coberta per arcs de mig punt com a arcs torals que la subdividixen i capelles laterals entre contraforts. La coberta de la nau és a dos aigües. Estilísticament es troba dins d'un eclecticisme neoclàssic barroc del qual és la millor mostra la portada barroca de la plaça de Santa Caterina realitzada per Gaspar Dies, molt semblant a la de

Pertinencias y accesorios:

Pinturas

Una antigua predela de retablo gótico titulada Apostolado, de temple sobre tabla obra del Maestro de Villahermosa con pinturas sobre San Felipe; Santiago Mayor, San Juan; S. Tomás; Santiago Menor; San Andrés y S. Bartolomé en el despacho de la Alcaldía.

Dos obras tituladas Bodegón de caza y Bodegón de pesca forman una pareja de óvalos de óleo sobre lienzo de m. del s. XIX atribuidos al pintor académico José Felipe Parra Piquer y que figuran en el despacho de la alcaldía.

La obra del Martirio de San Bernardo y sus hermanas María y Gracia es un óleo sobre lienzo academicista de p. del s. XIX que figura en el despacho de la alcaldía.

El Retrato del autor teatral Francisco Palanca óleo sobre lienzo de f. del s. XIX cuyo autor fue Ignacio Pinazo Camarlench.

Esculturas

Una talla policroma de San Agustín, del s. XVIII, que se encuentra en el testero del salón de sesiones. Procede de los bienes desamortizados del Convento de los agustinos.

Una Immaculada Concepción de 1/2 del s. XVIII atribuida a Vergara. Procede del desamortizado y derruido Convento de Santa Bárbara.

Un busto del pintor Tomás Parra es un retrato en mármol de p. del s. XX obra de Enrique Castera Masiá que se encuentra en el despacho de la Alcaldía.

1.3. La Iglesia de Santa Catalina.

(Basada en el estudio previo de Pascual Vernich, Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia 1985)

La iglesia de Santa Catalina es una importantísima muestra de la arquitectura gótica religiosa de la época de la Reconquista que evoluciona a través del tiempo adaptándose a nuevas demandas funcionales y estilísticas. Se encuentra situada en la plaza de la Constitución (antes de Santa Catalina) yuxtapuesta al eje que atravesaba La Vila y que partía desde el puente de San Gregori hasta el de San Agustín y sobre el que se encontraban la iglesia de Santa María, el hospital y convento de Santa Lucía y el ayuntamiento.

En el libro del Repartiment ya se mencionan las donaciones hechas por Jaime I a favor de los habitantes de La Vila en la plaza de Santa Catalina o en sus alrededores. También entre los 52 beneficios eclesiásticos establecidos en Santa Catalina y Santa María de Alzira en el siglo XVIII algunos se refieren a limosnas penitenciales de los siglos XIII y XIV.

Se levantó sobre el solar de la mezquita mayor, con planta basilical y estructura gótica, fue remodelada en 1531 reutilizándose los contrafuertes. Subsisten elementos góticos:

Contrafuertes, restos de arcos torales, vanos ojivales y óculo.

– Capilla mayor con estructura exterior de sillares, antiguo ábside central, con ventana ogival y gárgola.

– Primitiva sacristía (arrasada en 1936) con arco ojival de 17 dovelas, capiteles fitomórficos, arco carpanel y restos arqueológicos del absidiolo.

– Torre campanario con arcos ojivales, ménsulas, molduras y boceles.

En 1681 se produce la reedificación total de la iglesia tal como consta en el documento "Memoria de las capitulaciones y obra que se han de hacer y ejecutar en la villa de Alzira como es reedificar la iglesia de Santa Catalina mártir de dicha Villa, conforme a la planta y perfil de Juan Pérez". Solo aquellos elementos que podrían servir de sustentación a la obra nueva van a ser aprovechados, todo el resto fue derribado.

Viste de esta reedificación se configura la actual iglesia, ocupando la misma planta que el antiguo templo de una sola nave basilical cubierta por arcos de medio punto como arcos torales que la subdividen y capillas laterales entre contrafuertes. La cubierta de la nave es a dos aguas. Estilísticamente se encuentra dentro de un eclecticisme neoclàssic barroc del qual és la millor mostra la portada barroca de la plaça de Santa Catalina realitzada por Gaspar

Sant Andreu de València. Llaurada en pedra, s'alça sobre un alt cos de bases rectangulars del qual partix sobre l'estilobat la basa de la columna helicoidal salomònica i amb soga a tres filades de llorer, que repten fins al collarí amb capitell compost i coronament sobre l'àbac d'un segon cos amb arquiteu de tres mènsules i ornament vegetal. Un frontó allindat és ornat amb escut al·legòric de la santa. Sobre esta part hi ha un coronament pinacular amb frontó semicircular i talla de la titular en el nínxol. A l'últim cos se situa l'escut de la vila. La corniseta semicircular de coronament és flanquejada per testos grossos i pètries esferes. En 1702 Tomàs Vergara, escultor de València, rep l'encàrrec dels retaules per a les capelles laterals de la dita església.

En 1776 es nomena una comissió perquè es reconega el terreny per a formalitzar la nova construcció de la capella de la Comunió sobre el solar del desaparegut cementeri situat als peus de l'església. L'obra es construeix segons el projecte de l'arquitecte Vicent Gascó de València.

L'espai el conforma una cúpula amb envans que descansa sobre el tambor format per arcs torals i petxines esfèriques als angles, tot això assentat sobre les pilastres que suporten els arcs de mig punt. El tractament estètic continua el llenguatge neoclàssic barroc de tot l'interior de l'església. En 1821 s'acorda l'emplaçament de la sagristia de la nova capella de la Comunió, que se situa omplint el buit entre esta i el campanar gòtic, de manera que culmine l'absorció de la torre fins llavors separada de l'església. La mitja taronja de la cúpula acusa el seu volum a l'exterior i es corona amb un cupulí, recoberts ambdós per teula moruna corbada.

En 1876, davant els alarmants danys que presentava la cúpula, va ser requerit un informe de l'arquitecte municipal José Camaña. La cúpula mostra lesions en tots els seus segments menys en el del nord. En els elements inferiors res no es nota; són tres els elements greument ressentits: les petxines, el cos de llums i les voltes de la cúpula, a causa d'una mala execució. La proposta acceptada va ser l'eliminació de la cúpula i el cupulí i la seua substitució per una coberta a dos aigües sobre cintres de fusta i de ferro que descansen sobre pilastres de rajola.

En la guerra civil de 1936 el temple va ser incendiat, i es van perdre junt amb el valuós arxiu els fons escultòrics i pictòrics revalorats per les obres custodiades després de la desamortització, i procedents dels monestirs de la Murta, dels franciscans i dels caputxins.

L'eclèctic temple presenta planta basilical, amb marcats contraforts i altars en els nínxols, amb prolongació en els seus peus per l'additament d'un cos inscrit en creu grega, invertida la seua planta, ara testera. La cúpula va ser pintada inicialment per l'artista local Tomàs Parra i després de la guerra civil de 1936, per S. Gil. La primitiva testera queda flanquejat per descomunals columnes salomòniques i monumentals terracotes dels sants de la Pedra (Abdó i Senén), sant Cristòfol i sant Roc. Al presbiteri es va esculpir en 1962 un retaule neobarroc l'autor del qual va ser Elías Cuñat, que mostra les imatges reliquiaries dels patrons titulars de la ciutat. J. Cabañes (1946-47) va pintar la volta, remarcada per parells d'arcs torals amb escenes al·legòriques de la història d'Alzira. Sanz Castellanos va pintar en 1975 monumentals llenços al·legòrics a la vida de sant Bernat. En el presbiteri es mostra una gran tela de F. Camilo, Sant Fèlix Cantalici, procedent del convent de caputxins. Entre les escultures sobreix una Maternitat barroca molt arruïnada per la riada de 1982, i les obres d'Antonio Ballester: Immaculada, Sant Antoni, i el pas processional Sant Sepulcre. Octavi Vicent té un Ecce homo.

1.3 a) Elements que integren l'immoble

La nau principal.

La sagristia.

La capella de la Comunió.

El campanar.

L'arxiu i els espais annexos.

1.3.b) Parts integrants, pertinences i accessoris de l'església parroquial de Santa Caterina Màrtir, de conformitat amb el que disposa l'article 28.2 c) de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià.

Dies, muy similar a la de San Andrés de Valencia. Labrada en piedra se alza sobre alto cuerpo de bases rectangulares del que parte sobre el estilobato la basa de la columna helicoidal salomónica y con soga a tres hiladas de laurel, que reptan hasta el collarino con capitel compuesto y remate sobre el ábaco de un segundo cuerpo con arquiteu de tres ménsulas y ornato vegetal. Un frontón adintelado es ornado con escudo alegórico de la Santa. Sobre esta parte un remate pinacular con frontón semicircular y talla de la titular en el nicho. El último cuerpo sitúa el escudo de la villa. La cornisilla semicircular de remate es flanqueada por macetones y pétreas esferas. En 1702 Tomás Vergara, escultor de Valencia, recibe el encargo de los retablos para las capillas laterales de dicha iglesia.

En 1776 se nombra una comisión para que se reconozca el terreno para formalizar la nueva construcción de la capilla de la Comunió sobre el solar del desaparecido cementerio situado a los pies de la iglesia. La obra se construye según proyecto del arquitecto Vicente Gascó de Valencia.

El espacio lo conforma una cúpula tabicada que descansa sobre el tambor formado por arcos torales y pechinas esféricas en los ángulos, todo ello asentado sobre las pilastras que soportan los arcs de medio punto. El tratamiento estético continúa el lenguaje neoclásico barroco de todo el interior de la iglesia. En 1821 se acuerda el emplazamiento de la sacristía de la nueva capilla de la Comunió que se sitúa llenando el hueco entre esta y el campanario gótico, culminando así la absorción de la torre hasta entonces separada de la iglesia. La media naranja de la cúpula acusa su volumen al exterior y se corona con un cupulín recubiertos ambos por teja moruna curvada.

En 1876, ante los alarmantes daños que presentaba la cúpula fue requerido informe del arquitecto municipal José Camaña. La cúpula muestra lesiones en todos sus segmentos menos en el del norte. En los elementos inferiores nada se nota, son tres los elementos gravemente resentidos, las pechinas, el cuerpo de luces y las bóvedas de la cúpula debido a una mala ejecución. La propuesta aceptada fue la eliminación de la cúpula y cupulín y su sustitución por una cubierta a dos aguas sobre cerchas de madera y hierro que descansan sobre pilastras de ladrillo.

En la guerra civil de 1936 el templo fue incendiado perdiéndose junto al valioso archivo los fondos escultóricos y pictóricos revalorizados por las obras custodiadas tras la desamortización, y procedentes de los monasterios de la Murta, Franciscanos y Capuchinos.

El eclético templo presenta planta basilical, con marcados contrafortes y altares en los nichos, con prolongación en sus pies por el aditamento de un cuerpo inscrito en cruz griega, invertida su planta, ahora testero. La cúpula fue pintada inicialmente por el artista local Tomás Parra y tras la guerra civil de 1936 por S. Gil. El primitivo testero queda flanqueado por descomunales columnas salomónicas y monumentales terracotas de los santos de la Piedra (Abdón y Senén), san Cristóbal y san Roque. En el presbiterio se labró en 1962 un retablo neobarroco cuyo autor fue Elías Cuñat que muestra las imágenes reliquiarias de los patronos titulares de la Ciudad. J. Cabañes (1946-47) pintó la bóveda, remarcada por pares de arcos torales con escenas alegóricas de la historia de Alzira. Sanz Castellanos pintó en 1975 monumentales lienzos alegóricos a la vida de san Bernardo. En el presbiterio se muestra una gran tela de F. Camilo "San Felix Cantalicio", procedente del convento de capuchinos. Entre las esculturas sobresale una "Maternidad" barroca muy arruinada por la riada de 1982, y las obras de Antonio Ballester: "Inmaculada", "San Antonio", y el paso procesional "Santo Sepulcro". Octavio Vicent tiene un "Ecce Homo".

1.3 a) Elementos que integran el inmueble.

La nave principal.

La sacristía.

La capilla de la Comunió.

El campanario.

El archivo y los espacios anexos.

1.3.b) Partes integrantes, pertenencias y accesorios, de la Iglesia Parroquial de Santa Catalina Mártir, de conformidad con lo dispuesto en el artículo 28.2 c) de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano.

Parts Integrants

Escultures i relleus

La gàrgola amb cap de felí pertanyent a la construcció original d'església gòtica medieval. Del s. XIV, situada a l'exterior en façana.

L'escut d'Alzira amb dos àngels majors, tallat en estuc en alt relleu i policromat barroc, així com l'àngel xiquet de 1681 i la gran petxina de pelegrí, obres de Juan Bautista Pérez Castiel.

Sant Abdó i Sant Senén, escultures fetes en 1681, ambdós en argila policromada. Les de Sta. Apol·lònia, Sta. Bàrbara, així com també els Sant Cristòfol i Sant Roc, també d'argila, totes estes barroques de finals del s. XVII. Formen part de la decoració constructiva barroca en el nivell de mènsules i cornises interiors de l'església.

Especial i considerat de gran valor és el conjunt en talla de pedra, obra de Gaspar Dies, en 1692: la portada barroca de Sta. Caterina que dona a la plaça de la Constitució, amb un parell de columnes salomòniques en el primer cos, i nínxol i imatge de Santa Caterina en el segon, i amb un coronament superior de frontó corb i relleu de l'escut de la vila d'Alzira.

Retaula barroc de l'Altar Major, procedent de la desapareguda ermita del Sufragi, construïda en 1753 i demolida en 1967, instal·lat després de la contesa civil en este temple.

Campanes

Campana Senyalera de Missa.
Campana Puríssima.

Pertinences i accessoris

Orfebreria

Custòdia barroca de plata sobredaurada amb caboixons d'esmalt blau realitzada per Diego de Toledo en 1649.

Salpasser de repujat, gerra baptismal i safata cisellades, s. XVII de plata en el seu color.

Un calze de plata i una naveta de plata, ambdós de Miguel Orrico de la 2a meitat s. XIX.

Calze de plata sobredaurada, repujat de la 2a meitat del s. XIX per Sanz.

Tres corones, totes del s. XVIII, de plata repujades.

Dos calzes de plata del s. XIX.

Pintures

L'oli sobre llenç, obra barroca destacada de 3,75 m2, de F. Camilo (1615-71) titulat Sant Fèlix de Cantalici, procedent del convent de Caputxins.

Escultures

Crist jacent, anònim, tallat amb estuc i policromat, del s. XVIII.

Dos bustos reliquiariis: un, de sant Vicent Ferrer, i un altre, de sant Joan de la Ribera, ambdós del s. XVIII.

Els béns a què es fa referència consten com a inventariats per la Generalitat amb els números compresos entre SVI - C0009000001026 i el SVI - C0009000001059

1.4. Els escuts protegits per la disposició addicional 2a de la Llei de Patrimoni Històric Espanyol i per la disposició addicional 1a de la Llei 4/1998, de 11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià.

Relació d'edificacions on es localitzen:

Edifici, carrer de Sant Roc, núm. 8. Escut nobiliari.

Edifici, carrer de Sant Roc, núm. 13. Escut nobiliari.

Església del convent de Santa Llúcia, carrer de Santa Llúcia núm. 26. Escut de la ciutat.

Palau de Casassús. Plaça de Casassús, núm. 3. Escut nobiliari.

2. Justificació de les delimitacions d'entorn proposades

La delimitació dels entorns de protecció dels monuments del conjunt històric s'estableix segons els criteris següents:

Partes Integrantes

Esculturas y relieves

La gàrgola con cabeza de felino perteneciente a la construcción original de iglesia gótica medieval. Del s. XIV situada al exterior en fachada.

El escudo de Alzira con dos ángeles mayores tallado en estuco en altoprelieve y policromado barroco, así como el angel niño de 1681 y la gran venera obras de Juan Bautista Pérez Castiel.

San Abdón y San Senent esculturas labradas en 1681 ambas en arcilla policromada. Las de Sta. Apolonia, Sta. Bárbara así como también los San Cristóbal y San Roque también de arcilla todas ellas barrocas de f. del s. XVII. Forman parte de la decoración constructiva barroca en el nivel de ménsulas y cornisas interiores de la iglesia.

De especial y considerado de gran valor es el conjunto en talla de piedra obra de Gaspar Dies en 1692: la portada barroca de Sta. Catalina recayente a la plaza Constitución con par de columnas salomónicas en el primer cuerpo y nicho e imagen de Santa Catalina en el segundo y con remate superior de frontón curvo y relieve del escudo Villa de Alzira.

Retablo Barroco del Altar Mayor, procedente de la desaparecida ermita del Sufragio, construida en 1753 y demolida en 1967, instalado tras la contienda civil en este templo.

Campanas:

Campana "Senyalera de Missa".
Campana Purissima.

Pertinencias y accesorios.

Orfebrería

Custodia barroca de plata sobredorada con cabujones de esmalte azul realizada por Diego de Toledo en 1649.

Hisopo de repujado, jarra bautismal y bandeja cinceladas, s. XVII de plata en su color.

Un cáliz de plata y naveta de plata ambas de Miguel Orrico de la 2ª mitad del s. XIX.

Cáliz de plata sobredorada, repujado de 2ª mitad del s. XIX por Sanz.

Tres coronas todas del s. XVIII de plata repujadas.

Dos cálices de plata de s. XIX.

Lienzos.

El óleo sobre lienzo obra barroca destacada de 3,75 m2 de Fco. Camilo (1615-71) titulado San Félix de Cantalicio, procedente del convento de Capuchinos.

Esculturas.

Cristo yacente anónimo tallado con estuco y policromado de s. XVIII

Dos bustos relicarios: uno de San Vicente Ferrer y otro de San Juan de Ribera, ambos del s. XVIII.

Los bienes referenciados constan como inventariados por la Generalitat con los números comprendidos entre SVI - C0009000001026 y el SVI - C0009000001059

1.4. Los escudos protegidos por la Disposición Adicional 2ª de la Ley de Patrimonio Histórico Español y por la Disposición Adicional 1ª de la Ley del Patrimonio Cultural Valenciano.

Relación de edificaciones donde se localizan:

Edificio, calle San Roc nº 8. Escudo nobiliario.

Edificio, calle San Roc nº 13. Escudo nobiliario.

Iglesia del Convento de Santa Lucía, Calle Santa Lucía nº 26. Escudo de la ciudad.

Palacio Casassús. Plaza Casassús nº 3. Escudo nobiliario.

2. Justificación de las delimitaciones de entorno propuestas

La delimitación de sus entornos de protección de los monumentos del Conjunto Histórico se establece en función de los siguientes criterios:

– Parcel·les que limiten directament amb la que ocupa el BIC, de manera que pugui afectar-lo, tant visualment com físicament, qualsevol intervenció que es realitzi sobre estes.

– Parcel·les que donen al mateix espai públic que el BIC i que en constitueixen l'entorn visual i ambiental immediat, en el qual qualsevol intervenció que es realitzi pugui suposar una alteració de les condicions de percepció d'este o del caràcter de l'espai urbà.

– Espais públics en contacte directe amb el BIC i les parcel·les enumerades anteriorment, i que constitueixen part del seu ambient urbà immediat.

– Edificacions o qualsevol element del paisatge urbà que encara que no tinguen una situació d'immediatesa amb el BIC, afecten de manera fonamental la percepció d'este.

3. Delimitació dels entorns de protecció dels monuments

Es procedix a descriure els entorns de protecció i s'adjunta un plànol amb la delimitació gràfica d'estos.

3.1. Delimitació de l'entorn de protecció de la cinta muraria.

Perímetre exterior:

Origen: intersecció de la prolongació de la mitgera entre les parcel·les 01 i 02 de l'illa cadastral 10.700 amb la vora sud del carrer de la Ronda d'Algemesí, punt C.

Sentit: horari.

Línia delimitadora:

Des de l'origen la línia prossegueix per la vora de la Ronda d'Algemesí i envolta el tram aïllat de la muralla exterior; continua incorporant la Ronda d'Algemesí. La línia gira al nord per a incloure l'illa cadastral núm. 13.717, continua per l'eix del carrer del Dr. Lisardo Piera Azorín. Gira al sud i incorpora les illes 13.704, 14.691, 14.690 i 13.686. Continua per l'eix del carrer Faustino Blasco i per l'eix de l'avinguda de Luis Suñer, gira al nord i incorpora les illes 12.686, 12.681 i 12.689, s'introdueix en esta última per la mitgera entre les parcel·les 05 i 06 i continua pel límit sud del carrer del Mur. Creua el carrer de Santa Caterina i prossegueix per les façanes nord i oest de l'illa 10.696, per a girar i continuar per una paral·lela a l'avinguda de Luis Suñer fins a la prolongació de la mitgera entre les parcel·les 01 i 02 de l'illa 10.700 i continuar per esta fins al punt d'origen C.

Perímetre interior nord

Origen: intersecció de la mitgera entre les parcel·les núm. 13 i 14 de l'illa cadastral núm. 09710 amb la paral·lela a l'alineació exterior de la dita illa situada a una distància de 10 metres cap a l'interior d'esta, punt B.

Sentit: horari.

Línia delimitadora: des de l'origen, la línia recorre la mitgera entre les parcel·les núm. 13 i 14 de l'illa núm. 09710, creua el carrer Major de Santa Maria. Gira cap a l'oest pel límit sud d'este carrer, s'introdueix en l'illa 10.700 per la mitgera entre les parcel·les 01 i 02 i gira per la paral·lela a la façana de la parcel·la núm. 01 que dona al carrer Major, que dividix esta en dos parts iguals. Continua per una paral·lela situada a 10 m del perímetre interior del carrer de la Ronda d'Algemesí fins al punt d'origen.

Perímetre interior est

Origen: intersecció entre l'eix de la plaça de la Morera i la prolongació de l'alineació sud de l'illa cadastral núm. 12.704, punt A.

Sentit: horari.

Línia delimitadora: Des de l'origen, punt A, la línia incorpora les parcel·les 10, 09, 08, 07, 06 i 05 i continua per les parts posteriors de les parcel·les 03 i 04 de l'illa núm. 12.704. Creua el carrer de Bernat d'Entença i continua per una línia paral·lela i situada a 20 m de les alineacions de les illes 13.704, 14.691, 14.690 i 14.686, que donen al carrer Santa Teresa.

– Parcelas que limitan directamente con la que ocupa el BIC, pudiendo afectar al mismo, tanto visual como físicamente cualquier intervención que se realice sobre ellas.

– Parcelas recayentes al mismo espacio público que el BIC y que constituyen el entorno visual y ambiental inmediato y en el que cualquier intervención que se realice pueda suponer una alteración de las condiciones de percepción del mismo o del carácter del espacio urbano.

– Espacios públicos en contacto directo con el BIC y las parcelas enumeradas anteriormente y que constituyen parte de su ambiente urbano inmediato.

– Edificaciones o cualquier elemento del paisaje urbano que aún no teniendo una situación de inmediatez con el BIC afecten de forma fundamental a la percepción del mismo.

3. Delimitación de los entornos de protección de los monumentos.

Se procede a describir los entornos de protección y se adjunta plano con la delimitación gráfica de los mismos.

3.1. Delimitación del entorno de protección de la cinta muraria.

Perímetro exterior:

Origen: intersección de la prolongación de la medianera entre las parcelas 01 y 02 de la manzana catastral 10700 con el borde sur de la calle Ronda de Algemesí, punto C.

Sentido: horario.

Línea delimitadora:

Desde el origen la línea prosigue por el borde de la Ronda de Algemesí y envolviendo el tramo aislado de la muralla exterior, continúa incorporando la Ronda de Algemesí. La línea gira a norte para incluir la manzana catastral nº 13717, continuando por el eje de la calle Dr. Lisardo Piera Azorín. Gira a sur incorporando las manzanas 13704, 14691, 14690 y 13686. Continua por el eje de la calle Faustino Blasco y por el eje de la avenida de Luis Suñer, gira a norte e incorpora las manzanas 12686, 12681 y 12689, se introduce en esta última por la medianera entre las parcelas 05 y 06, continua por el linde sur de la calle del Mur. Cruza la calle de Santa Catalina y prosigue por las fachadas norte y oeste de la manzana 10696, para girar y continuar por una paralela a la avenida Luis Suñer hasta la prolongación de la medianera entre las parcelas 01 y 02 de la manzana 10700 y continuar por ella hasta el punto de origen C.

Perímetro interior norte

Origen: intersección de la medianera entre las parcelas números 13 y 14 de la manzana catastral nº 09710 con la paralela a la alineación exterior de dicha manzana situada a una distancia de 10 metros hacia el interior de la misma, punto B.

Sentido: horario.

Línea delimitadora: desde el origen, la línea recorre la medianera entre las parcelas números 13 y 14 de la manzana nº 09710, cruza la calle Major de Santa María. Gira hacia el oeste por el linde sur de esta calle, se introduce en la manzana 10700 por la medianera entre las parcelas 01 y 02 y gira por la paralela a la fachada de la parcela nº 01 recayente a la calle Major que divide a ésta en dos partes iguales. Continua por una paralela situada a 10 m del perímetro interior de la calle Ronda de Algemesí hasta el punto de origen.

Perímetro interior este

Origen: intersección entre el eje de la plaza de la Morera y la prolongación de la alineación sur de la manzana catastral nº 12704, punto A.

Sentido: horario.

Línea delimitadora: Desde el origen, punto A la línea incorpora las parcelas 10, 09, 08, 07, 06 y 05 y continua por las traseras de las parcelas 03 y 04 de la manzana nº 12704. Cruza la calle Bernat d'Entença y continúa por una línea paralela y situada a 20 m de las alineaciones de las manzanas 13704, 14691, 14690 y 14686, recayentes a la calle Santa Teresa.

Gira al sud pel límit sud de la parcel·la núm. 01 de l'illa núm. 13.686, creua el carrer dels Sants i recorre les façanes sud de les parcel·les 15 i 01 de l'illa 13.681. Gira al nord per les façanes 01 i 02 de l'illa 13.681 i incorpora les parcel·les núm. 07, 11 i 12 de l'illa 13.689. Creua el carrer de la Sang i s'introdueix en l'illa 12.686 entre les parcel·les 04 i 05 per a continuar cap al nord-est per una línia paral·lela a l'alineació de l'avinguda de Luis Suñer situada a 25 m d'esta, fins a la façana de la parcel·la núm. 07 de l'illa 12.689. Gira per esta façana, i per la núm. 09 torna a reprendre una paral·lela a l'avinguda de Luis Suñer fins a la parcel·la núm. 05 de l'illa 11.696. Gira per la façana cap al sud, i per la façana sud d'esta i de la núm. 10, travessa el carrer d'Albornoz i prossegueix per la mitgera sud de les parcel·les núm. 18 i 22 de l'illa núm. 11.691. Travessa el carrer de Santa Caterina, voreja l'illa núm. 11.699 i s'introdueix en l'illa núm. 10.700 entre les parcel·les núm. 33 i 44, prossegueix per la mitgera entre les parcel·les 33 i 34 i la façana de la parcel·la núm. 32. Gira per la mitgera entre les parcel·les núm. 29, 30 i 31 i continua per les façanes de les parcel·les núm. 29 i 28. Creua el carrer Major de Santa Maria fins a arribar a una paral·lela a l'alineació sud de la Ronda d'Algemesi situada a 15 m d'esta, i prossegueix per esta fins al punt d'origen.

3.2. Delimitació de l'entorn de protecció de l'ajuntament

Origen: cantó de l'illa cadastral núm. 12.700, que dona als carrers de Josep Dolz i de Salineries, punt A.

Sentit: horari.

Línia delimitadora: des de l'origen, punt A, la línia es dirigeix cap a l'est per les façanes de l'illa cadastral núm. 12.700 que donen al carrer de Salineries fins a creuar la plaça de la Morera i envoltar les parcel·les 09, 10 i 11 de l'illa núm. 12.706. Creua el carrer de l'Ensenyança i prossegueix per les façanes de les parcel·les núm. 02 i 03 de l'illa núm. 12.694. Torna a creuar el carrer de l'Ensenyança i travessa l'illa cadastral núm. 13.693 per les mitgeres entre les parcel·les núm. 24 i 25 i núm. 19 i 20. Creua el carrer de Carcos i envolta la parcel·la núm. 15 de l'illa núm. 13.695. Segueix per la façana de la parcel·la núm. 02 d'esta illa fins a la intersecció amb la prolongació de la posterior de la parcel·la núm. 01 de l'illa cadastral núm. 13.696 per la qual prossegueix cap al sud. Creua el carrer del Doctor Ros i continua per les façanes núm. 10, 09 i 08 de l'illa núm. 13.690 i travessa la plaça de la Constitució per la prolongació de l'alineació de la façana de la parcel·la núm. 08 fins a la seua intersecció amb l'illa núm. 12.691. Es dirigeix cap al sud envoltant la dita illa fins al cantó sud-oest d'esta. Des d'este cantó travessa la plaça del Sufragi en paral·lel amb l'alineació oest de la plaça fins a la façana de la parcel·la núm. 06 de l'illa núm. 12.689. Recorre esta façana cap a l'oest, creua el carrer del Mur i continua per la façana de la parcel·la núm. 05 de l'illa núm. 11.696. S'introdueix per la mitgera entre les parcel·les núm. 02 i 05 en esta illa i continua per les mitgeres entre les parcel·les núm. 02 i 09, i 01 i 09. Continua per la façana de la parcel·la núm. 01 d'esta illa i creua la plaça de Carbó per a travessar l'illa núm. 11.695 per la mitgera entre les parcel·les núm. 5, 6 i 9. Recorre les façanes de les parcel·les núm. 05, 04 i 01 de l'illa que donen al carrer d'Albornoz i creua la travessia d'Albornoz fins a la seua intersecció amb l'illa núm. 11.694. Gira a l'oest per les façanes d'esta illa que donen a la travessia d'Albornoz, creua el carrer de Sant Roc i continua cap al nord per les façanes de les illes núm. 03, 04, 05 i 06 de l'illa núm. 12.700 fins a arribar a l'origen, punt A.

3.3. Delimitació de l'entorn de protecció de l'església de Santa Caterina

Origen: intersecció de l'eix del carrer de la Sang amb l'eix del carrer de Salvador Enguix, punt A.

Sentit: horari.

Línia delimitadora: des de l'origen, la línia s'introdueix en l'illa cadastral núm. 12.689 per la mitgera entre les parcel·les núm. 02 i 03 i recorre les parts posteriors de les parcel·les núm. 02, 10, 09 i 07 d'esta illa. Envolta la plaça del Sufragi i el carrer del Mur i s'intro-

Gira al sur por el linde sur de la parcela nº 01 de la parcela nº 13686, cruza el calle Dels Sants y recorre las fachadas sur de las parcelas 15 y 01 de la manzana 13681. Gira a norte por las fachadas 01 y 02 de la manzana 13681 e incorpora las parcelas números 07, 11 y 12 de la manzana 13689. Cruza la calle de la Sang y se introduce en la manzana 12686 entre las parcelas 04 y 05 para continuar a nordeste por una línea paralela a la alineación de la avenida Luis Suñer situada a 25 m de la misma, hasta la fachada de la parcela nº 07 de la manzana 12689. Gira por esta fachada y por la nº 09 vuelve a retomar una paralela a la avenida de Luis Suñer hasta la parcela nº 05 de la manzana 11696. Gira por la fachada hacia el sur y por la fachada sur de ésta y de la nº 10, atraviesa la calle de Albornoz y prosigue por la medianera sur de las parcelas nº 18 y 22 de la manzana nº 11691. Atraviesa la calle Santa Catalina, bordea la manzana nº 11699 y se introduce en la manzana nº 10700 entre las parcelas números 33 y 44, prosigue por la medianera entre las parcelas 33 y 34 y la fachada de la parcela nº 32. Gira por la medianera entre las parcelas números 29 y 30 y 31 y continúa por las fachadas de las parcelas números 29 y 28. Cruza la calle Mayor de Santa María hasta alcanzar una paralela a la alineación sur de la Ronda de Algemesi situada a 15 m de la misma, prosiguiendo por ésta hasta el punto de origen.

3.2. Delimitación del entorno de protección del Ayuntamiento.

Origen: esquina de la manzana catastral nº 12700 recayente a las calles de Josep Dolz y de Salineries, punto A.

Sentido: horario.

Línea delimitadora: desde el origen, punto A, la línea se dirige a este por las fachadas de la manzana catastral nº 12700 recayentes a la calle de Salineries hasta cruzar la plaza de La Morera y envolver las parcelas 09, 10 y 11 de la manzana nº 12706. Cruza la calle de L'Ensenyança y prosigue por las fachadas de las parcelas nº 02 y 03 de la manzana nº 12694. Vuelve a cruzar la calle de L'Ensenyança y atraviesa la manzana catastral nº 13693 por las medianeras entre las parcelas nº 24 y 25 y nº 19 y 20. Cruza la calle de Carcos y envuelve la parcela nº 15 de la manzana nº 13695. Sigue por la fachada de la parcela nº 02 de esta manzana hasta la intersección con la prolongación de la trasera de la parcela nº 01 de la manzana catastral nº 13696 por la que prosigue a sur. Cruza la calle del Doctor Ros y continúa por las fachadas nº 10, 09 y 08 de la manzana nº 13690 y atraviesa la plaza de La Constitución por la prolongación de la alineación de la fachada de la parcela nº 08 hasta su intersección con la manzana nº 12691. Se dirige hacia el sur envolviendo esta manzana hasta la esquina sudoeste de ésta. Desde esta esquina atraviesa la plaza del Sufragi en paralelo con la alineación oeste de la plaza hasta la fachada de la parcela nº 06 de la manzana nº 12689. Recorre esta fachada hacia oeste, cruza la calle Del Mur y continúa por la fachada de la parcela nº 05 de la manzana nº 11696. Se introduce por la medianera entre las parcelas nº 02 y 05 en esta manzana y continúa por las medianeras entre las parcelas números 02 y 09, y 01 y 09. Continúa por la fachada de la parcela nº 01 de esta manzana y cruza la plaza Carbó para atravesar la manzana nº 11695 por la medianera entre las parcelas nº 5, 6 y 9. Recorre las fachadas de las parcelas nº 05, 04 y 01 de la manzana recayentes a la calle de Albornoz y cruza Travesía Albornoz hasta su intersección con la manzana nº 11694. Gira a oeste por las fachadas de esta manzana recayentes a la Travesía Albornoz, cruza la calle Sant Roco y continúa a norte por las fachadas de las manzanas nº 03, 04, 05 y 06 de la manzana nº 12700 hasta llegar al origen punto A.

3.3. Delimitación del entorno de protección de Iglesia de Santa Catalina:

Origen: intersección del eje de la calle de La Sang con el eje de la calle Salvador Enguix, punto A.

Sentido: horario.

Línea delimitadora: desde el origen la línea se introduce en la manzana catastral nº 12689 por la medianera entre las parcelas números 02 y 03 y recorre las traseras de las parcelas números 02, 10, 09 y 07 de esta manzana. Envuelve la plaza del Sufragi y la

duïx en l'illa núm. 11.696 recorrent les parts posteriors de les parcel·les núm. 05, 02 i 01. Envoltava la plaça del Carbó i la de Casassús. Continua per l'eix del carrer Ensenyança i travessa l'illa núm. 13.693 entre les parcel·les núm. 24 i 25 i 19 i 20. Creua el carrer de Carcos i incorpora la parcel·la núm. 15 de l'illa núm. 13.695 i la núm. 01 de l'illa núm. 13.696. Creua el carrer del Doctor Ros i s'introdueix en l'illa núm. 13.690 entre les parcel·les 09 i 10 i recorre les parts posteriors de les parcel·les 09, 08, 07; continua per l'eix del carrer de Chulvi i creua l'illa cadastral núm. 12.684 entre les illes 04 i 05, 03 i 06 i 09 i 01 fins al punt d'origen.

3.4. Delimitació de l'entorn dels escuts

Es considera l'entorn de l'escut la façana on està ubicat.

ANNEX III

BÉNS DE RELLEVÀNCIA LOCAL

Relació de les edificacions més destacades del centre històric d'Alzira, proposades com a Béns de Rellevància Local que han de ser inscrits en la secció segona de l'Inventari General del Patrimoni General del Patrimoni Cultural, sense perjudici d'altres que justificadament en l'estudi detallat del Catàleg Urbanístic puguen ser incorporades en el seu moment:

Es consideren Béns de Rellevància Local les edificacions més representatives de la història i arquitectura d'Alzira. No se'ls delimita entorn de protecció per estar inclosos en el conjunt històric.

Monestir de Santa Llúcia: antic monestir i primitiu hospital municipal, del qual subsistix la portada renaixentista de l'església (on es troba l'escut heràldic de la ciutat, Bé d'Interès Cultural), la nau i el claustre.

Casa al carrer de Sant Roc núm. 16: portada gòtica del segle XV, i la resta, del segle XIX. Casa d'Empenyorament.

Palau de Casassús: palau senyorial del s. XVII, de tres plantes. Es troben arcs gòtics en la planta baixa. A la façana es troba un escut nobiliari declarat Bé d'Interès Cultural.

Edifici de vivendes al carrer major de Santa Caterina núm. 2: edifici de vivendes historicista de caràcter neorenaixentista. Construït en 1934.

Restes gòtiques de l'església de Santa Maria. Va ser un antic temple de reconquesta fundat per Jaume I després de la seua entrada a la vila sobre una de les seues mesquites. Subsistixen un fragment de portada, una finestra ogival, dos mènsules, tres fragments de carreus tallats amb motlures, una creu funerària i diversos carreus. Estes restes conformen un xicotet monument construït en 1957.

Restes arqueològiques del pont de Sant Bernat i els seus casalicis. Vincle d'unió del conjunt, va ser suprimit i soterrat en 1966-67, per a la urbanització del llit fluvial. Les seues úniques restes visibles són els casalicis.

ANNEX IV

NORMATIVA DE PROTECCIÓ DEL CONJUNT HISTÒRIC I DELS SEUS MONUMENTS I ENTORNS DE PROTECCIÓ

Conjunt històric

Article 1. Segons el que disposa l'article 35 de la Llei 4/1998 d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, qualsevol intervenció necessitarà, amb caràcter previ a la concessió de llicència o aprovació municipal, l'autorització de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport; la dita autorització s'ajustarà als criteris establits en l'article 39 de l'esmentada llei i a les determinacions de la dita normativa que en aplicació d'esta es concreten per a este àmbit.

calle del Mur y se introduce en la manzana nº 11696 recorriendo las traseras de las parcelas números 05, 02 y 01. Envuelve la plaza del Carbó y la de Casassús. Continúa por el eje de la calle Ensenyanca y atraviesa la manzana nº 13693 entre las parcelas números 24 y 25 y 19 y 20. Cruza la calle de Carcos e incorpora la parcela nº 15 de la manzana nº 13695 y la nº 01 de la manzana nº 13696. Cruza la calle del Doctor Ros y se introduce en la manzana nº 13690 entre las parcelas 09 y 10 y recorre las traseras de las parcelas 09, 08, 07, continúa por el eje de la calle de Chulvi y cruza la manzana catastral nº 12684 entre las manzanas 04 y 05, 03 y 06 y 09 y 01 hasta el punto de origen.

3.4. Delimitación del entorno de los Escudos.

Se considera el entorno del escudo la fachada donde está ubicado.

ANEXO III

BIENES DE RELEVANCIA LOCAL

Relación de las edificaciones más destacadas del casco histórico de Alzira, propuestas como Bienes de Relevancia Local que deben ser inscritos en la sección segunda del Inventario General del Patrimonio General del Patrimonio Cultural, sin perjuicio de otras que justificadamente en la pormenorización del Catálogo Urbanístico, puedan ser incorporadas en su momento:

Se consideran Bienes de Relevancia Local las edificaciones más representativas de la historia y arquitectura de Alzira. No se les delimita entorno de protección por estar incluidos en el Conjunto Histórico.

Monasterio de Santa Lucía: antiguo monasterio y primitivo hospital municipal, del que subsiste la portada renacentista de la iglesia (donde se encuentra el escudo heráldico de la ciudad, Bien de Interés Cultural), la nave y el claustro.

Casa en la calle San Roque nº 16: portada gòtica del siglo XV y el resto del siglo XIX. Casa de Empeño.

Palacio Casassús: palacio señorial del s. XVII, de tres plantas. Se encuentran arcos gòticos en la planta baja. En la fachada se encuentra un escudo nobiliario declarado Bien de Interés Cultural.

Edificio de viviendas en la calle Mayor Santa Catalina nº 2: edificio de viviendas historicista de carácter neorenacentista. Construïdo en 1934.

Restos gòticos de la iglesia de Santa María. Fue un antiguo templo de reconquista fundado por Jaime I tras su entrada a la villa sobre una de sus mezquitas. Subsisten un fragmento de portada, una ventana ojival, dos mènsulas, tres fragmentos de sillares tallados con molduras, una cruz funerària y varios sillares. Estos restos conforman un pequeño monumento construido en 1957.

Restos arqueológicos del puente de Sant Bernat y sus casalicios. Vínculo de unión del Conjunto, fue suprimido y enterrado en 1966-67, para la urbanización del cauce fluvial. Sus únicos restos visibles son los casalicios.

ANEXO IV

NORMATIVA DE PROTECCIÓN DEL CONJUNTO HISTÓRICO Y DE SUS MONUMENTOS Y ENTORNOS DE PROTECCIÓN

Conjunto histórico

Artículo 1. A tenor de lo dispuesto en el artículo 35 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano cualquier intervención precisará, con carácter previo a la concesión de licencia o aprobación municipal, la autorización de la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte; dicha autorización se ajustará a los criterios establecidos en el artículo 39 de la citada Ley y las determinaciones de esta normativa que en aplicación de la misma se concretan para este ámbito.

Article 2. L'article anterior regirà transitòriament fins a l'aprovació del preceptiu Pla Especial de Protecció o siga convalidat, si és procedent, el planejament urbanístic del mateix abast i rigor, a l'efecte de l'article 34.2 de la Llei 4/1998, de 11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià.

Article 3. El règim d'intervencions patrimonialment admissibles en els béns seleccionats en el present decret per al seu reconeixement com a Béns de Rellevància Local garantirà la protecció integral dels seus valors d'acord amb el que disposa l'art. 50 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, per als béns així reconeguts. Això sense perjudi de l'obligació municipal d'adaptar el contingut del seu Catàleg de Béns i Espais Protegits a l'efecte d'incloure estos immobles amb l'expressada qualificació, fet que implicarà la plena aplicació del que es preceptua en l'esmentat article.

Article 4. Totes les intervencions requeriran per a la seua autorització patrimonial la definició precisa del seu abast, amb la documentació tècnica que per la seua especificitat els corresponga, i amb la ubicació parcel·l·lària i el suport fotogràfic que permeta constatar la situació de partida i la seua transcendència patrimonial.

Este últim aspecte serà avaluat pel tècnic municipal, de l'informe sospesat del qual l'ajuntament podrà derivar la falta d'autorització prèvia en actuacions que se situen fora del present marc normatiu per falta de transcendència patrimonial, com seria el cas de les obres i instal·lacions dirigides a la correcta conservació, el bon ús i l'habitabilitat interior dels immobles que no tinguen reconeixement individualitzat de Bé d'Interés Cultural o Bé de Rellevància Local, i que, per plantejament, tècnica i abast no suposen posar en perill els valors de l'edifici, en si mateix i/o en la seua contribució als valors generals de l'àmbit protegit.

En estos casos, l'ajuntament comunicarà a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, en el termini de 10 dies, la concessió de llicència municipal, adjuntant com a mínim l'informe tècnic que es menciona en el paràgraf anterior, un pla d'ubicació i el suport fotogràfic que permeta constatar la situació de partida i la seua falta de transcendència patrimonial.

Article 5. Amb les úniques excepcions que la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià estableix, i que justificadament puguen ser invocades, i mentres no es proveïska del planejament a què fa referència l'article 2 de la present normativa, les intervencions atendran transitòriament la normativa del Pla General d'Alzira publicada en el Butlletí Oficial de la Província de València de 5 de juliol de 2002, amb les complementacions següents:

– Es garantirà l'edificació substitutòria en els enderrocaments d'immobles, amb la qual cosa es condicionarà la concessió de la llicència d'enderrocament a l'obtenció prèvia de la d'edificació.

– En el planejament a què fa referència l'article 2 d'esta normativa s'haurà de resoldre la trobada entre les parts posteriors dels edificis situats en la subzona RCH/Z7 amb la resta de les subzones confrontants.

– En els edificis impropis de caràcter substantiu, el règim de fora d'ordenació que regix per a estos s'atindrà a la definició següent: "Es regirà pel règim de fora d'ordenació i se'ls aplicaran les ordenances d'esta normativa en els supòsits que conloga la seua vida útil, es pretenguen obres de reforma de transcendència equiparable a la reedificació, en cas de remodelació amb eliminació de plantes o substitució voluntària d'estos".

– Les alineacions que configuren l'illa en la capçalera de l'església de Santa Caterina que donen al carrer de Sant Roc hauran de ser mantingudes, mentres no es justifique el contrari en el planejament especial a què fa referència l'article 2 d'esta normativa.

Article 6. Totes les actuacions que puguen tindre incidència sobre la correcta percepció i la dignitat en l'apreciació de l'escena o paisatge urbà dels monuments, el seu entorn i el conjunt en general, com seria el cas de l'afecció dels espais lliures per actuacions de

Artículo 2. El artículo anterior regirá transitoriamente hasta la aprobación del preceptivo Plan Especial de Protección o sea convalidado, si procede, el planeamiento urbanístico del mismo alcance y rigor, a los efectos del artículo 34.2 de la Ley, 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano.

Artículo 3. El régimen de intervenciones patrimonialmente admisibles en los bienes seleccionados en el presente decreto para su reconocimiento como Bienes de Relevancia Local garantizará la protección integral de sus valores en consonancia con lo dispuesto en el art. 50 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, para los bienes así reconocidos. Ello sin perjuicio de la obligación municipal de adaptar el contenido de su Catálogo de Bienes y Espacios Protegidos a los efectos de incluir estos inmuebles con la expresada calificación, hecho que implicará la plena aplicación de lo preceptuado en el citado artículo.

Artículo 4. Todas las intervenciones requerirán, para su autorización patrimonial, la definición precisa de su alcance, con la documentación técnica que por su especificidad les corresponda, y con la ubicación parcelaria y el apoyo fotográfico que permita constatar la situación de partida y su trascendencia patrimonial.

Este último aspecto será evaluado por el técnico municipal de cuyo sopesado informe el Ayuntamiento podrá derivar la innecesariedad de autorización previa en actuaciones que se sitúen fuera del presente marco normativo por falta de trascendencia patrimonial, como sería el caso de las obras e instalaciones dirigidas a la correcta conservación, buen uso y habitabilidad interior de los inmuebles que no tengan reconocimiento individualizado de Bien de Interés Cultural o Bien de Relevancia Local, y que, por planteamiento, técnica y alcance no supongan poner en peligro los valores del edificio, en sí mismo y/o en su contribución a los valores generales del ámbito protegido.

En estos casos, el Ayuntamiento comunicará a la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte, en el plazo de 10 días, la concesión de licencia municipal, adjuntando como mínimo el informe técnico que se menciona en el párrafo anterior, un plano de ubicación y el apoyo fotográfico que permita constatar la situación de partida y su falta de trascendencia patrimonial.

Artículo 5. Con las únicas salvedades que la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano establece, y que justificadamente pudieran ser invocadas, y en tanto no se provea del planeamiento a que hace referencia el artículo 2 de la presente normativa, las intervenciones atenderán transitoriamente a la normativa del Plan General de Alzira publicada en el Boletín Oficial de la Provincia de Valencia de 5 de julio de 2002, con las siguientes complementaciones:

– Se garantizará la edificación sustitutoria en los derribos de inmuebles, condicionándose la concesión de la licencia de derribo a la previa obtención de la de edificación.

– En el planeamiento a que hace referencia el artículo 2 de esta normativa se deberá resolver el encuentro entre las traseras de los edificios situados en la subzona RCH/Z7 con el resto de las subzonas colindantes.

– En los edificios impropios de carácter sustantivo, el régimen de fuera de ordenación que rige para ellos se atendrá a la siguiente definición: "Se regirá por el régimen de fuera de ordenación y les será de aplicación las ordenanzas de esta normativa en los supuestos que concluya su vida útil, se pretendan obras de reforma de trascendencia equiparable a la reedificación, en caso de remodelación con eliminación de plantas o sustitución voluntaria de los mismos".

– Las alineaciones que configuran la manzana en la cabecera de la iglesia de Santa Catalina recayentes a la calle San Roc deberán ser mantenidas, en tanto no se justifique lo contrario en el planeamiento especial al que hace referencia el artículo 2 de esta normativa.

Artículo 6. Todas las actuaciones que puedan tener incidencia sobre la correcta percepción y la dignidad en el aprecio de la escena o paisaje urbano de los monumentos, su entorno y el conjunto en general, como sería el caso de la afección de los espacios libres por

reurbanització, enjardinament o plantació d'arbres, provisió de mobiliari urbà, assignació d'ús i ocupacions de la via pública, etc., o com podria ser-ho també l'afecció de la imatge arquitectònica de les edificacions per tractament de color, implantació de rètols, marquesines, tendals, instal·lacions vistes, antenes, etc., o qualssevol altres de semblant tall i conseqüències, hauran de sotmetre's a autorització de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, que resoldrà d'acord amb les determinacions de la llei i els criteris de percepció i dignitat abans al·ludits.

Queda proscriu la introducció d'anuncis o publicitat exterior que, en qualsevol de les seues acepcions, irrompa en la dita escena urbana, excepte la d'activitats culturals o esdeveniments festius que, de manera ocasional, reversible i per temps limitat sol·licite i obtenga autorització expressa.

Monuments

Article 7. Caldrà atindre's al que disposa la secció segona, Règim dels Béns Immobles d'Interés Cultural, del capítol III, títol II de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià aplicable a la categoria de Monument.

Article 8. Els usos permesos seran tots aquells que siguen compatibles amb la posada en valor i gaudi patrimonial del bé i contribuïsquen a la consecució d'estos fins. L'autorització particularitzada d'ús es regirà segons el que disposa l'article 18 de la Llei 4/1998, de 11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià.

Entorns de monuments

Article 9. De conformitat amb el que disposa l'article 35 de la Llei, als entorns dels monuments –encara que siguen dotats d'una planificació patrimonialment validada– qualsevol actuació requerirà l'autorització prèvia de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport excepte en els supòsits previstos en l'article 4 de la present normativa, que també s'aplicarà en estos àmbits.

Article 10. Mentres no es proveïsquen estos entorns del planejament específic a què fa referència l'art. 34 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, regirà, amb caràcter transitori, la normativa determinada en el present decret per al conjunt històric, o la que, en substitució d'esta, dispose el planejament patrimonial aprovat per este. La Conselleria de Cultura, Educació i Esport podrà, a la vista del nivell de detall d'este últim document, eximir l'ajuntament de l'obligatorietat de redactar documents planificadors específics per a estos àmbits.

Béns de Rellevància Local

Article 11. Caldrà atindre's al que disposa la secció primera, dels Béns de Rellevància Local, del capítol IV, títol II de la Llei 4/1998 d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià aplicable als Béns de Rellevància Local.

Article 12. Els usos permesos seran tots aquells que siguen compatibles amb la posada en valor i gaudi patrimonial del bé i contribuïsquen a la consecució d'estos fins. L'autorització particularitzada d'ús es regirà segons el que disposa l'article 50 de la Llei 4/1998, de 11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià.

Béns mobles.

Article 13. Caldrà atindre's al que disposa la secció tercera, del capítol III, títol II de la Llei 4/1998 d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, relativa al règim dels Béns Mobles d'Interés Cultural.

actuaciones de reurbanización, ajardinamiento o arbolado, provisión de mobiliario urbano, asignación de uso y ocupaciones de la vía pública, etc., o como podría serlo también la afección de la imagen arquitectónica de las edificaciones por tratamiento de color, implantación de rótulos, marquesinas, toldos, instalaciones vistas, antenas, etc., o cualesquiera otros de similar corte y consecuencias, deberán someterse a autorización de la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte que resolverá con arreglo a las determinaciones de la ley y los criterios de percepción y dignidad antes aludidos.

Queda proscriu la introducció d'anuncis o publicitat exterior que, en qualquiera de sus acepciones, irrompa en dicha escena urbana, salvo la de actividades culturales o eventos festivos que, de manera ocasional, reversible y por tiempo limitado solicite y obtenga autorización expresa.

Monumentos

Artículo 7. Se atenderá a lo dispuesto en la Sección Segunda, Régimen de los bienes inmuebles de interés cultural, del Capítulo III, Título II de la Ley 4/1998 de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano aplicable a la categoría de Monumento.

Artículo 8. Los usos permitidos serán todos aquellos que sean compatibles con la puesta en valor y disfrute patrimonial del Bien y contribuyan a la consecución de dichos fines. La autorización particularizada de uso se regirá según lo dispuesto por el artículo 18 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano.

Entornos de monumentos

Artículo 9. De conformidad con lo dispuesto en el artículo 35 de la Ley, en los entornos de los Monumentos –aún cuando sean dotados de una planificación patrimonialmente validada– cualquier actuación requerirá la autorización previa de la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte salvo en los supuestos contemplados en el artículo 4 de la presente normativa, que también será de aplicación en estos ámbitos.

Artículo 10. En tanto en cuanto no se provea a estos entornos del planeamiento específico a que hace referencia el art. 34 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, regirá, con carácter transitorio, la normativa determinada en el presente decreto para el Conjunto Histórico o la que, en sustitución de ella, disponga el planeamiento patrimonial aprobado para el mismo. La Conselleria de Cultura, Educación y Deporte podrá, a la vista del nivel de detalle de este último documento, eximir al Ayuntamiento de la obligatoriedad de redactar documentos planificadores específicos para estos ámbitos.

Bienes de Relevancia Local.

Artículo 11. Se atenderá a lo dispuesto en la Sección Primera, De los Bienes de Relevancia Local, del Capítulo IV, Título II de la Ley 4/1998 de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano aplicable a los Bienes de Relevancia Local.

Artículo 12. Los usos permitidos serán todos aquellos que sean compatibles con la puesta en valor y disfrute patrimonial del Bien y contribuyan a la consecución de dichos fines. La autorización particularizada de uso se regirá según lo dispuesto por el artículo 50 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano.

Bienes Muebles.

Artículo 13. Se atenderá a lo dispuesto en la Sección Tercera, del Capítulo III, Título II de la Ley 4/1998 de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, relativa al régimen de los bienes muebles de interés cultural.

DISPOSICIONS GENERALS

Article 14. Totes les actuacions i obres que suposen l'alteració del subsòl del conjunt quedaran subjectes al que disposa el títol III de la Llei 4/98, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, i requeriran la intervenció arqueològica prèvia.

Article 15. La contravenció del que preveu la present normativa en determinarà la responsabilitat dels causants en els termes establits en la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, i en la resta de lleis que s'hi apliquen.

ANNEX V

DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

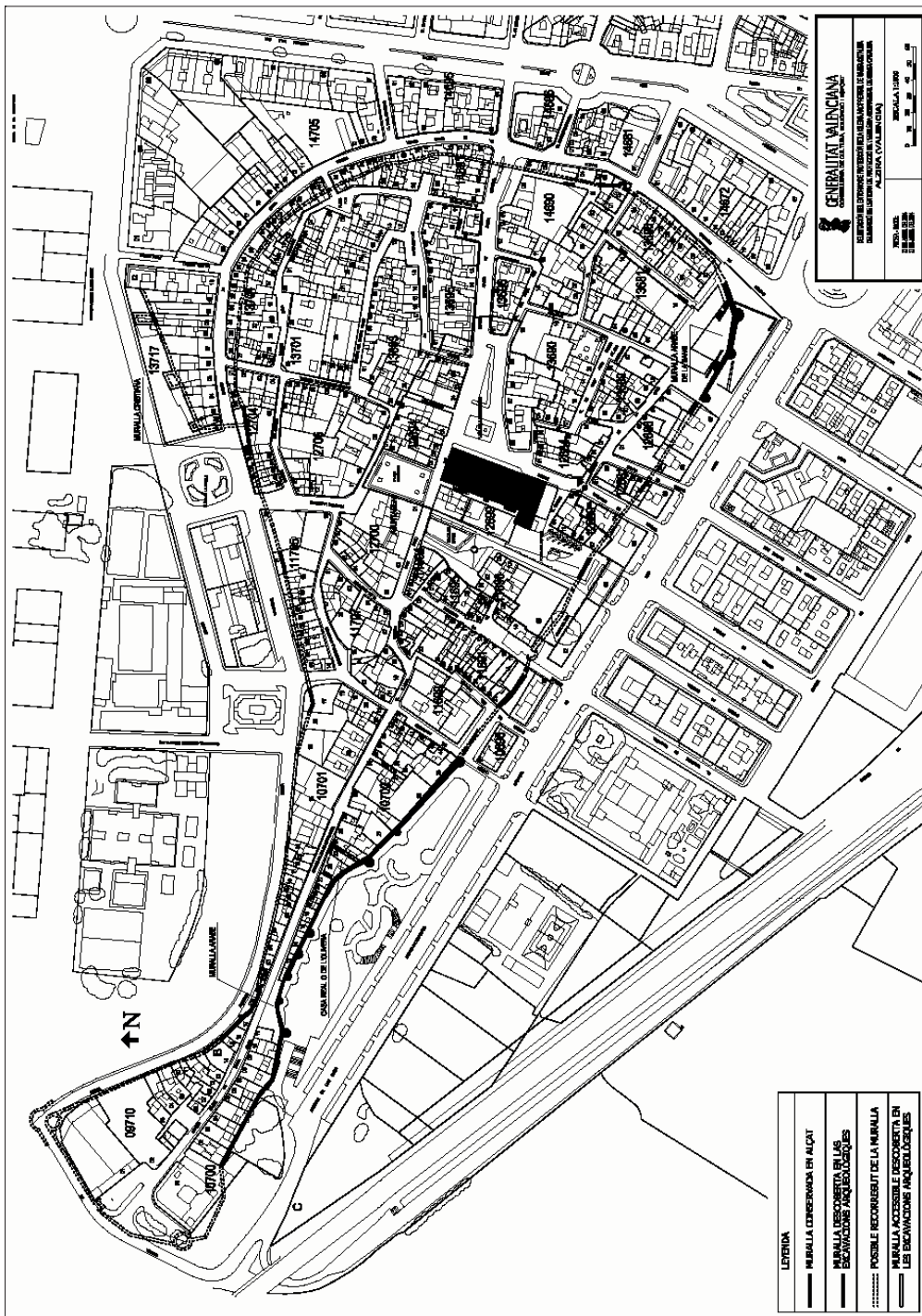
DISPOSICIONES GENERALES

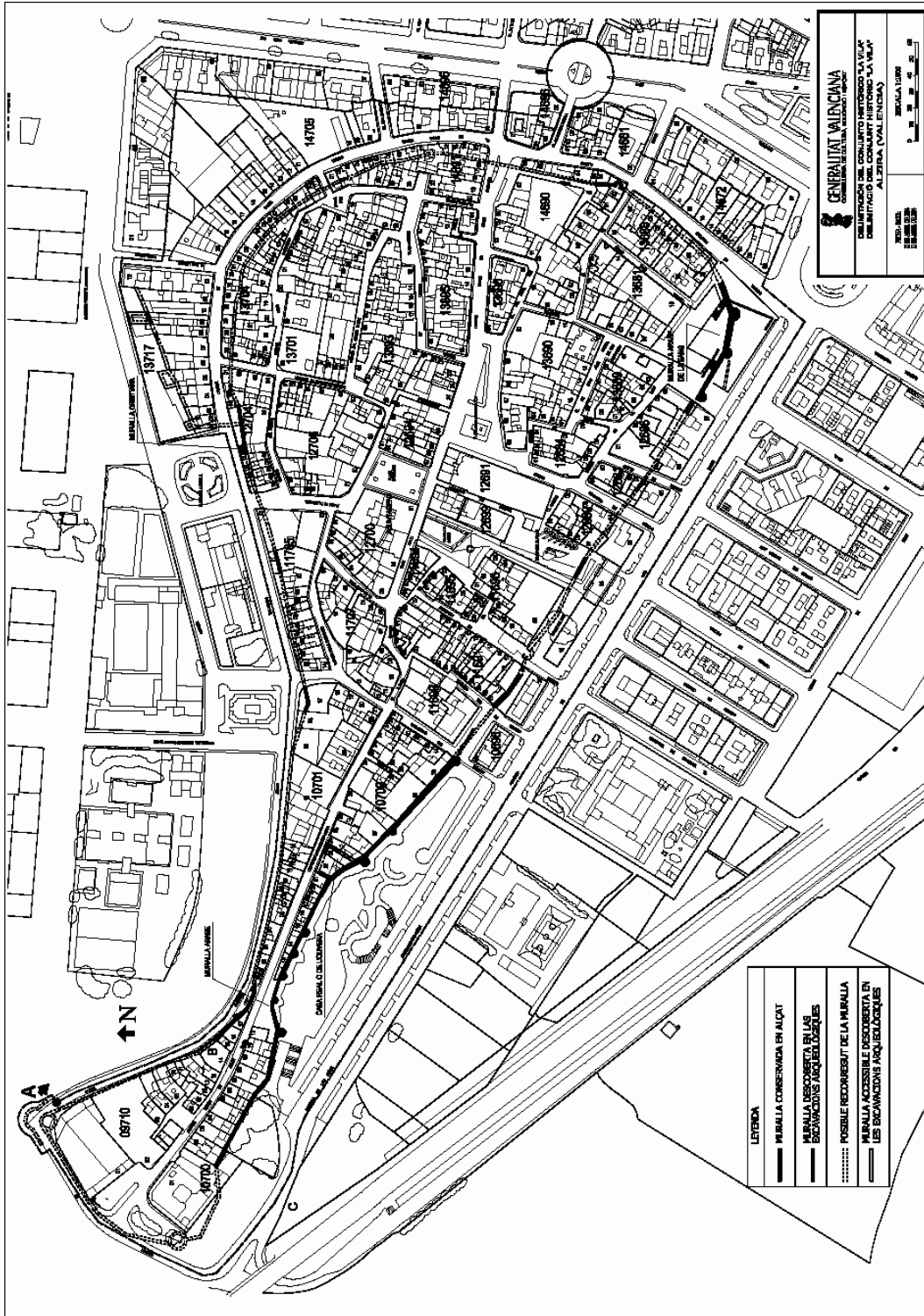
Artículo 14. Todas las actuaciones y obras que supongan la alteración del subsuelo del conjunto quedarán sujetas a lo dispuesto en el Título III de la Ley 4/98, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano y requerirán la previa intervención arqueológica

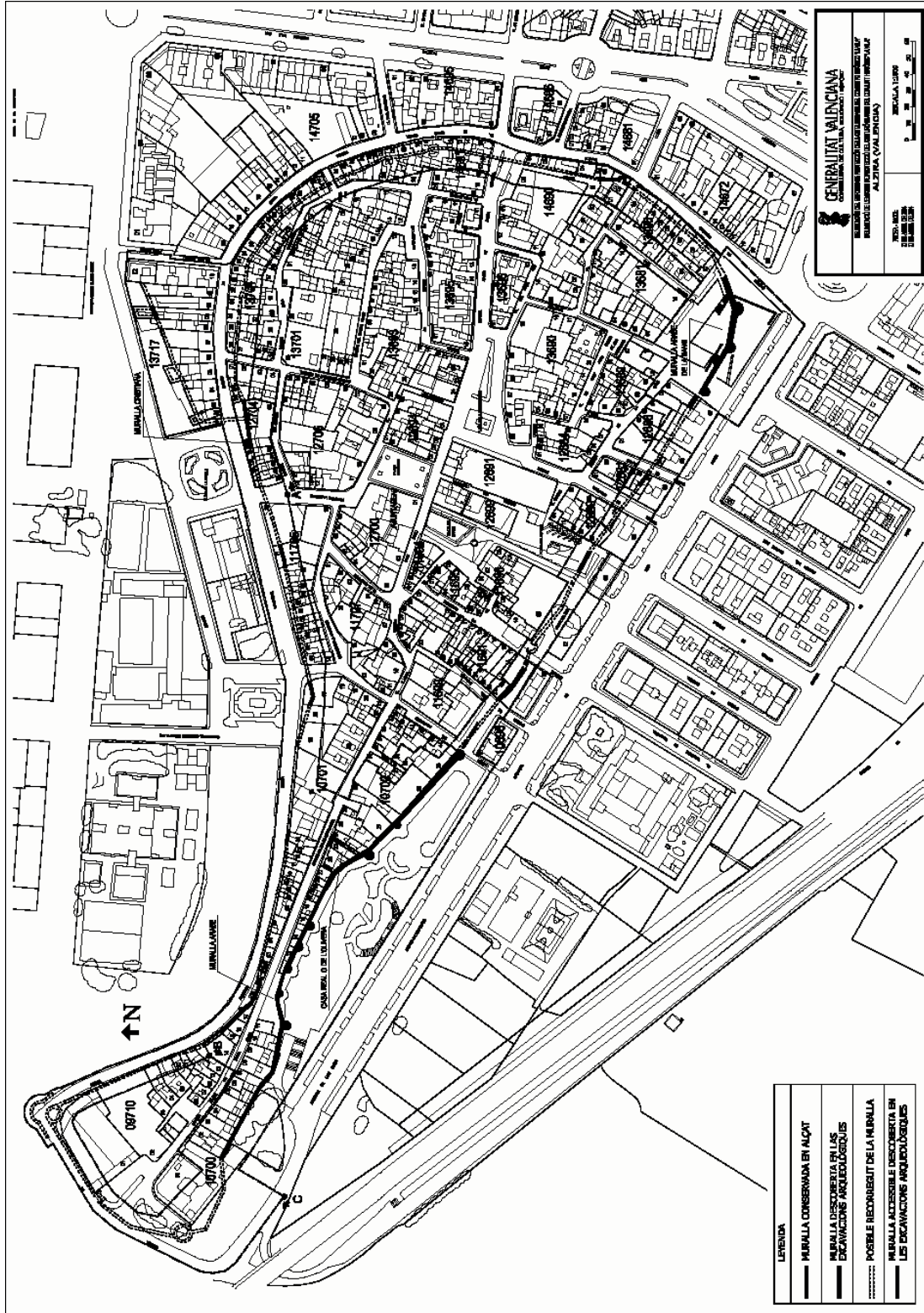
Artículo 15. La contravención de lo previsto en la presente normativa, determinará la responsabilidad de sus causantes en los términos establecidos en la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano y demás Leyes que sean de aplicación.

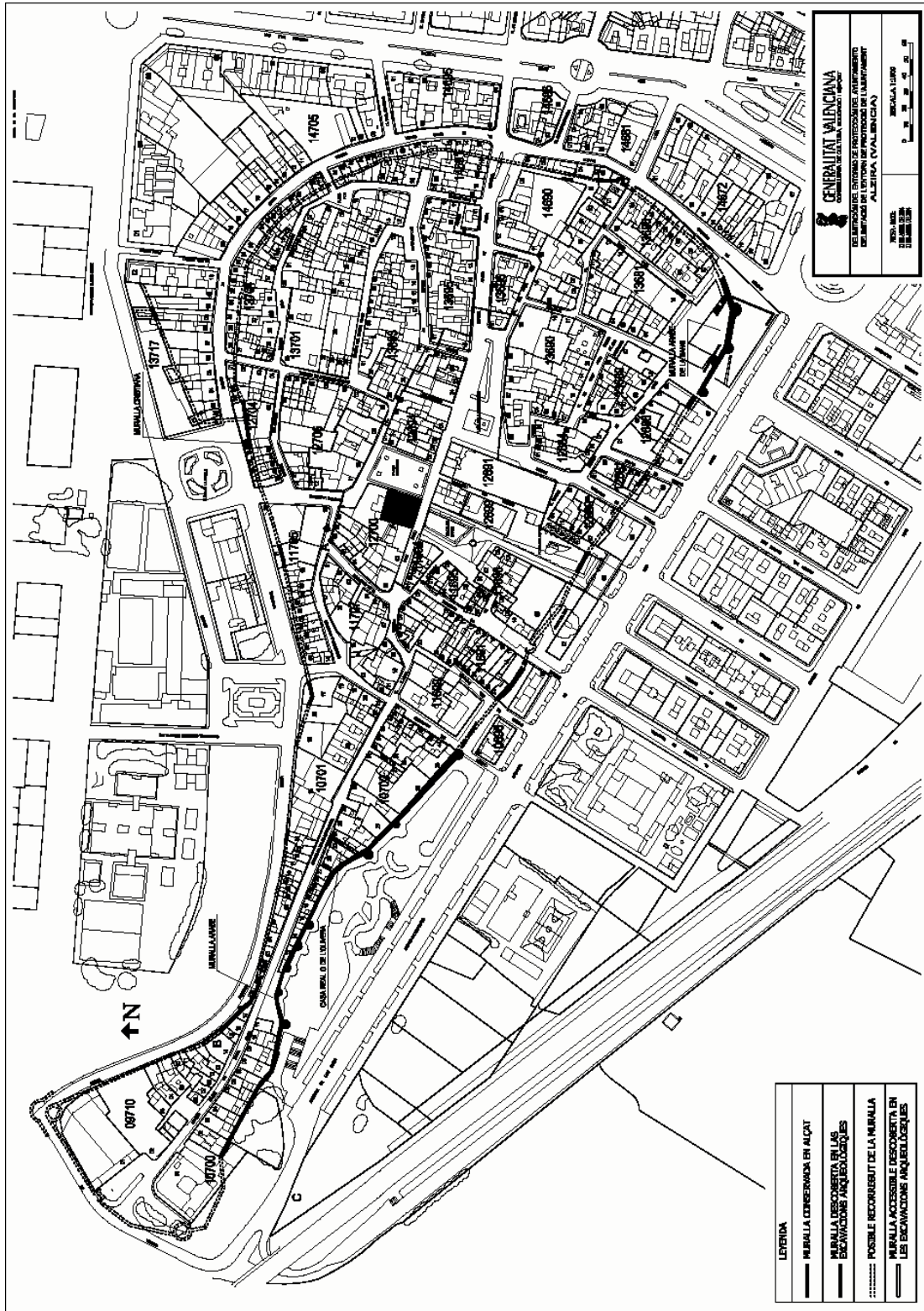
ANEXO V

DOCUMENTACIÓN GRÁFICA

GENERALITAT VALENCIANA
 INSTITUCIÓ AUTÒNOMA DE GESTIÓ DE LES IL·LUSTRES CORTS REALS DE VALÈNCIA
 DEPARTAMENT D'INSTRUMENTS DE PLANEJAMENT URBANÍSTIC I D'ESTUDIS D'ALCAZAR (VALENCIÀ)
 PROJECTE D'ANEXO DE LA MURALLA DE ALCAZAR
 ESCALA 1:500

LEGENDA
 — MURALLA CONSERVADA EN ALÇAT
 — MURALLA DESCOBERTA EN LES EXCAVACIONS ARQUEOLÒGIQUES
 POSIBLE RECORRESUT DE LA MURALLA
 — MURALLA ACCESIBLE DESCOBERTA EN LES EXCAVACIONS ARQUEOLÒGIQUES